

Hikâye-i Mevlidi'n-Nebi

Mevlid Hikâyeleri

Hazırlayan: N. Ahmet Özalp



Hikâye-i Mevlidî'n-Nebi Mevlid Hikâyeleri



"Karanlık hep vardır,
çalalayan ışıktır."

N. AHMET ÖZALP, 1953'te Elbistan'da doğdu. Okumayı öğrenmesiyle okumaya tutulması bir oldu. Öğretmenlik, yayıncılık, gazetecilik, ansiklopedi yazarlığı yaptı. Bütün bu işler her zaman okuma işinin yedeğinde yürüdü. 80'li yılların başlarından beri okuduklarını yazılarıyla, yayınlarıyla paylaşıyor. Okumayı ve paylaşmayı, birikimlerini paylaşmanın diğer bir yolu saydığı öğretmenlikle birlikte bugün de sürdürüyor. Okuma serüveninin iki doğrultuda derinleştiği söylenebilir. İlki, kökleri Osmanlıya dayanan yapıtlarla ilgili karşılaştırmalı okumalarıdır. Bu okumaları, yayımlanmış çok sayıda inceleme yazısına kaynaklık etmiştir. İkincisi, bir tür kültürel kazı çalışması sonunda gerçekleşen okumalardır. 23 depremiyle yer altına gömülen kültüre ait eserlerden ulaşabildikleri üzerine yaptığı çalışmalar, paylaşımlarının diğer örneklerini oluşturur.

Bunlardan birkaçı şöyle sıralanabilir: *Toplumsal Çözülme* (Sait Halim Paşa, 1983; daha sonra son eseriyle birlikte *Bütün Eserleri*, 2003), *Ruhun Uyanışı ya da Hay bin Yakzan'ın Olağanüstü Serüveni* (İbn Tüfeyl, 1985; daha sonra İbn Sina'nın aynı adı taşıyan eseriyle birlikte *Hay bin Yakzan*, 1996), *İslâm'da Felsefe Akımları* (İzmirli İsmail Hakkı, 1995), *Külliyat-ı Letaif* (Faik Reşad, 1995), *Gülşen-i Tevhid* (Tevhid Şiirleri Güldestesi, 1995), *Seyahatlerim* (Ali Suad, 1996), *Beşir Fuad* (Ahmed Midhat Efendi, 1996), *Taaşuk-ı Tal'at ve Fitnat* (Şemseddin Sami, 1996), *Çin-Türkistan Hâtıraları* (Habibzâde Ahmed Kemâl, 1996), *Bir Kadının Hayatı* (Mehmed Celal, 2001), *Bin Bir Gece Masalları* (Resimli Ay çevirisi, 2007), *Bir Denizcinin Avrupa Günlüğü* (Mehmed Enisi, 2008). *Okları Kırlmış Kırpi: Refik Halid* (2011), *Amâk-ı Hayâl* (güncelleştirilmiş metin 2011), *Mevlana Aşkına* (2012).

Hikâye-i Mevlidi'n-Nebi Mevlid Hikâyeleri

Hazırlayan
N. Ahmet ÖZALP





"Karanlık hep vardır,
çalabalayan ışıktır."

BÜYÜYENAY YAYINLARI
İskenderpaşa Mah.
Kıztaşı Cad. Elif Han
No:13, Kat: 2
34080 Fatih - İSTANBUL
Tel. - Faks: 0212 533 18 11
www.buyuyenay.com

Büyüyenay Yayınları: 69

Mevlid Hikâyeleri

Özgün Adı

Hikâye-i Mevlidi'n-Nebi

Hazırlayan

N. Ahmet ÖZALP

Yayın Yönetmeni

Mustafa Kirenci

Editör

Eren Yavuz

Kapak Tasarımı

Davut Köse

Mizanpaj

DBY Ajans

Baskı-Cilt

Alioğlu Matbaacılık

Orta Mah. Fatin Rüştü S. 1-3A

Bayrampaşa/İSTANBUL

Tel: 0212 612 95 59

Matbaa Sertifika No: 11946

1. Baskı

İstanbul, Mayıs 2014

ISBN: 978-605-5166-46-5

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No: 23494

© Bütün yayın hakları "Büyüyenay Yayınları"na aittir.

Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Hikâye-i Mevlidi'n-Nebi, Mevlid Hikâyeleri

Hazırlayan: N. Ahmet ÖZALP

ISBN: 978-605-5166-46-5 Ebat: 12,0 x 19,5 cm

168 sayfa

1- Hz. Muhammed 2- Mevlid 3- Hikâye

İçindekiler

Sunuş / 7

Hikâye-i Mevlid Mevlidi'n-Nebi Hikâyeleri

Hikâye-i Mevlidi'n Nebi Sallallahü Teâlâ Aleyhi Vesellem	17	Peygamber'in Mevlidi Hikâyesi Allah'ın Salat ve Selamı Üzerine Olsun
Vefatü'n-Nebi Sallallahü Aleyhi Vesellem	25	Hazreti Peygamber'in Vefatı Allah'ın Salat ve Selamı Üzerine Olsun
Vefat-ı Fatımatü'z-Zehra Radiyallahu Anha	51	Fatımarüzzehra'nın Vefatı Allah Ondan Razı Olsun
Hikâye-i Geyik	67	Geyik Hikâyesi
Hikâye-i Güvercin	89	Güvercin Hikâyesi
Hikâye-i İsmail ve İbrahim Aleyhisselam	99	İsmail ve İbrahim Hikâyesi Allah'ın Selamı Üzerlerine Olsun
Hikâye-i Kesikbaş	117	Kesikbaş Hikâyesi
Hikâye-i İslâm-ı Yahudi	139	Yahudi'nin Müslüman Oluş Hikâyesi
Hikâye-i Deve	149	Deve Hikâyesi

Sunuş

13. yüzyılda Anadolu halkının başlıca eğlencelelerinden biri *kassas*, *meddah* ya da *muarriş* adı verilen anlatıcıların anlattığı hikâyelerdi. Cami, tekke, ordugâh ve konak ve köy odalarında toplanan halk, anlatılan hikâyeleri dinleyerek günü tamamlardı.

Yazılı bir metne dayanmayan bu hikâyeler Farsça ve Arapçadan aktarılmış olabileceği gibi anlatıcının oluşturduğu hikâyeler de olabiliyordu. Doğal olarak hikâyelerin kahramanları çoğunlukla Hz. Peygamber ve yakınlarından oluşuyordu. Din duygusunun, Peygamber'e duyulan sevgi ve bağlılığın güçlendirilmesi bildirisiyle yüklü bu hikâyeler bütün Doğu anlatılarında olduğu gibi olağanüstü öğelerle zenginleştiriliyordu.

14. yüzyılda bu hikâyeler yavaş yavaş yazıya geçirildi. Düzyazı biçiminde yazıya geçirilenler olmakla birlikte büyük çoğunluğu manzum hikâyeler, destansı

manzumeler biçiminde kaleme alınıyordu. Mesnevi biçiminde yazılan bu hikâyelerin kimilerinde bir yazar adı bulunurken birçoğu yazarı belli olmayan metinler durumundaydı.

Hikâyeler çoğunlukla bir toplantıda okunabilecek uzunlukta metinlerden oluşuyordu. Daha uzun metinler ise her biri bir toplantıda okunup bitirilebilecek *meclis* adı verilen bölümler hâlinde düzenleniyordu.

Sahibi belli olsun ya da olmasın, bu küçük hikâyeler zamanla bir araya getirilmeye başlandı. Bütün bu hikâyeler mecmualarda peş peşe sıralanarak büyük bir kitabın bölümleriymiş gibi toplandı.

Süleyman Çelebi'nin (ö.1422) 15. yüzyılın başlarında (1409) kaleme aldığı *Mevlid* adıyla tanınan *Vesiletü'n-Necat* adlı eserinden sonra halk hikâyelerinin çoğunlukla bu eserin arkasına eklenerek dolaşıma girdiğine tanık oluyoruz. Başlangıçta *Mevlid* metnine çok sayıda hikâye ekleniyordu. Giderek hem *Mevlid* metni kısaltılmaya, hem de eklenen hikâyeler sınırlandırılmaya başlandı.

Yazma *Mevlid*'lerin yerlerini basmalarına bıraktığı dönemde metinlerin artık standartlaşmış olduğunu görüyoruz. Bu aşamada *Mevlid* metinleri iki farklı biçimde basılmaktadır. Birinci tür baskılar yalnız Süleyman Çelebi'nin *Mevlid* metnini içermektedir. Ne var ki bu metinler tarihi süreç içinde değişime uğramış;

metin kısaltılmakla da kalmayarak daha sonra yazılmış “*Mevlid*”lerden alıntılarla özgün metin kısmen değiştirilmiştir. Örneğin bugün elimizdeki *Mevlid*’lerde *Veladet/Doğum* bölümünde yer alan *Merhaba* faslının tümü ya da en azından bir bölümü başka bir *Mevlid*’den eklenmiştir.¹

İkinci türdeki baskılar “*Mevlid*” metninin kimi bölümleriyle birlikte çeşitli hikâyeleri de içermektedir. Daha çok *Hikâye-i Mevlid* adıyla bilinen bu baskılarda Çelebi’nin eserinden ağırlıklı olarak mevlid törenlerinde okunan münacat, peygamberlik nurunun intikali, doğum, miraç ve bitiş bölümleriyle törenlerde okunmayan, hatta çoğu basılı metinlere de alınmayan vefat bölümü yer almaktadır. Bu bölümlere yine törenlerde okunmaya uygun birkaç kaside ve ilahi ile Hazreti Fatıma’nın vefatına anlatan bir manzume eklenmiş, arkasından da hikâyeler sıralanmıştır.

Hikâyeli *Mevlid* baskılarında kitap, mevlid törenleri düzenlemenin önemini belirten kısa bir hikâye (*Hikâye-i Mevlid*) ile başlar. Kaside, ilahi ve *Vesiletü’n-Necat*’tan seçilen bölümlerden sonra Hazreti Peygamber ve Fatıma’nın vefatlarını anlatan mesneviler yer alır. Daha sonra da sırasıyla *Geyik*, *Güvercin*, *İbrahim ile İsmail*, *Kesikbaş*, *Yahudi’nin Müslüman Oluşu* ve *Deve*

¹ Mevlid’deki bu değişimleri merak edenler Faruk Kadri Timurtaş’ın yayımladığı “*Mevlid/Vesillet-ün-Necat*” kitabına bakabilirler (Ankara, 1970).

hikâyeleri yer alır. Basılı *Mevlid*'lerde, yazmalarda bulunan *Kız, İbrahim, Kurubaş (Cimcime Sultan), Ejderha* ve *Dahdah* gibi hikâyelere yer verilmemektedir.

Mevlid Hikâyeleri'ni hazırlarken amacımız buradaki hikâyeleri okuyucuyla buluşturmak olduğu için *Mevlid*'den alınan bölümler ile kaside ve ilahileri almadık. Bunun tek istisnasını Hazreti Peygamber'in vefatına ilişkin bölüm oldu. Bu bölüm, hem törenlerde okunmaması, hem de çoğu basılı *Mevlid*'lerde yer almaması nedeniyle genel okuyucu tarafından bilinmediği için almakta bir sakınca görmedik. Hikâyeleri, yazmalarda bulunan hikâyeleri ekleyerek çoğaltma yoluna da gitmedik, standart metne bağlı kaldık.

Buna karşılık hikâye metinlerini alırken her zaman basılı tek bir metine bağlı kalmadık. Basılı metinlerdeki kelime düzeyinde küçük farklılıklarda elimizdeki beş nüshayı karşılaştırarak en uygun olanını seçmeye çalıştık. Hikâyelerde zaman zaman gözlemlenen kimi anlam ve mantık boşluklarını da yine elimizdeki beş yazma nüshadan doldurma ve tamamlama yoluna gittik. Yaptığımız bu tür müdahaleleri dipnotlarla gösterdik.

Mevlid Hikâyeleri'nin içerdiği hikâyelerin bazılarının yazarları tartışmalı da olsa bilinmektedir. Örneğin 14. yüzyıldan kalan yazmalarda söz gelimi Kesikbaş ve Güvercin hikâyelerinin sonunda Kirdeci Ali, Geyik

hikâyesinin sonunda ise Sadreddin adı geçmektedir. Fakat zamanla bu hikâyelerin tümü anonim halk ürünlerine dönüşmüş, basılı kitaplara da bu şekilleriyle girmiştir. Biz de metinlerin sonuna yazmalarda gördüğümüz isim içeren beyitleri ekleme gereği duymadık.

Mevlid Hikâyeleri, basılı *Mevlid*'lerdeki hikâyelerin kolay okunabilir çeviri yazılarıyla birlikte bir hikâye biçiminde okunabilmesi için hazırladığımız düzyazı çevirilerini içeriyor. Böylece kitap, okuruna hem asıl metinleri birer şiir tadında okuma, hem de düzyazı biçiminde birer hikâye olarak okuma imkânını sunuyor.

Mevlid Hikâyeleri yüzyıllar boyunca ülkemizde Kur'an'dan sonra en çok okunan kitaptır desek abartmış olmayız. Çok sayıdaki baskısı —tarihsiz baskılar nedeniyle tam sayıyı belirlemek mümkün değildir— bunun öncelikli göstergesidir. Harf devriminden sonra bile kitabın baskılan —elbette kaçak olarak— sürmüş ve bunlar en uzak dağ köylerine kadar ulaşmıştır. Kaldı ki *Mevlid Hikâyeleri* yalnız okunan değil, aynı zamanda dinlenen bir kitaptır. Bu niteliği de onun yaygınlık kazanmasının ve sevilmesinin en önemli nedenlerinden biridir.

Mevlid Hikâyeleri'nin çok okunması, çok sevilmesinin birçok nedeni sayılabilir. Ama bize göre bir tanesi hepsinin üstünde yer alır. Bu da bu metinlerin özünün halkımızın özüyle özdeşliği. Metinlerin özünü

sınırsız bir Allah ve Peygamber aşkı oluşturur. Bu aşk, halkımızın da mayasıdır. Bugün bile, her şeye karşın, bu aşk, halkımızın kişiliğinin baskın niteliğidir.

Tanzimat döneminde yüzünü Batı'ya çeviren aydınlarımız, bütün öz değerlerimiz gibi geleneksel kültür ve sanat değerlerimizi de görmezden gelmeye, küçümsemeye başladılar. Namık Kemal'le başlayan bu tutum sonraki yıllarda daha da sertleşerek devam etti.

Yakup Kadri, 8 Nisan 1921 tarihli İkdâm gazetesinde, şehitler için okunan Mevlid'lerden söz ederken şunları söyler:

“Beş on senedir, Garba uymak için açtığımız bütün o konferans salonlarında, halkı zorla topladığımız o miting meydanlarında görülen şeyler, işitilen sözler bir hocanın okuduğu menkıbenin ve bu cemaatin sükûtu önünde bana ne kadar yavan ve boş göründüler. Meğer biz, içinden çıktığımız hakiki âlemi bırakıp onun yanında kitaplardan öğrenilmiş yeni bir âlem icat etmek istemişiz ve bu âlemde hakkı, selâmeti aramışız. Demek hak ve selâmetin, samimilikten, doğruluktan ve sadakatten oluşan bir hava dışında da yaşanabileceğine zahip olmuşuz. Ve serhatlerinde askerlerimiz bizi “Allah Allah” nidalarıyla savunduğu sıralarda biz, Allah'tan başka şeylere inanmışız.”¹

¹ Aktaran Mustafa Kara, Yakın Tarihimizin Meşhur Mevlid Törenleri, Uluslararası Mevlid Sempozyumu, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2010.

Yakup Kadri'nin sözünü ettiği bu yabancılaşma, 23'ten sonra aydınlara özgü bir olgu olmanın ötesine geçerek bir devlet politikası hâline geldi. Başta harf değişikliği olmak üzere yapılan bütün devrimler, bu yabancı ve icat edilmiş inançların toplum hayatına egemen kılınmasını sağlamayı da amaçlamakla birlikte öncelikle toplumun sahip olduğu bütün öz değerleri yok etmeye yönelik uygulamalardan başka bir şey değildir.

Halkın, kendi varlığına yönelik hareketler olarak gördüğü devrimlere karşı direnişi, aydınları ve yönetici elitleri ister istemez bir halk düşmanlığına götürdü. Halka duyulan düşmanlık, elbette kendisinden çok söz konusu direnişe, ama en çok da bu direnişi de besleyen inanç ve değerlere duyulan düşmanlıktan kaynaklanıyordu. Bu düşmanlık, tek parti yönetimi boyunca yürütülen kültürel kıyım politikaları biçiminde, en başta da dinî nitelik taşıyan her tür yayının engellenmesi biçiminde kendini gösterdi.

Hikâyeli Mevlid de bu kıyımdan yakasını kurtaramadı. Bildiğimiz kadarıyla halk için kitaplar basan Maarif Kitaphanesi, 1943 yılında bir hikâyeli Mevlid basmış, ama kitap hemen yasaklanarak toplatılmıştı. Aynı yayınevinin sonraki yıllarda yaptığı birkaç baskı dışında *Mevlid Hikâyeleri* ne yazık ki daha sonra da yayımlanma şansı bulamadı.

Mevlid Hikâyeleri'ni oluşturan metinlerin kimileri yedi, kimileri beş yüzyıldan beri Müslüman halkla birlikte var olmuş ve onunla karşılıklı etkileşim için varlığını sürdürmüştür. Bu nedenle yalnız geleneksel halk edebiyatımız açısından değil inanç, dil ve kültür tarihimiz açısından da büyük önem taşımaktadır.

Mevlid Hikâyeleri'nin uzun zamanlardan sonra yeniden yayımının özellikle gençlerimiz ve aydınlarımız açısından heyecan verici bir buluşmaya neden olacağını umuyoruz.

N. Ahmet ÖZALP
İstanbul, Nisan 2014

Hikâye-i Mevlidî'n-Nebi
Mevlid Hikâyeleri

Hikâye-i Mevlidi'n Nebi

Sallallahu Teâlâ Aleyhi Vesselâm



Peygamber'in Mevlidi Hikâyesi

Allah'ın Salât ve Selâmı Üzerine Olsun

Evvelâ ben bir hikâyet ideyim
Ehl-i ahbârdan rivâyet ideyim

Vâr idi Bağdâd'da bir sâliha
Âbideydi zâhideydi nâsiha

Bir gün ol dünyâdan eyledi sefer
Dünyâya gelen kişi lâbûd gider

Bir fülörî kaldı sonundan hemân
Ana cennet olmasun nice mekân

Vâr idi bir sâlih oğlu nev-civân
Tâat üzre olur idi her zemân

Ol fülörî kaldı anasından ana
Der idi kim ne alaydım ben buna

İşbu fikr ile yürürken ol civân
Gördü kim bir yerde halk vâr nâgehân

Müctemi' olub okurlar Mustafâ
Mevlidini dinleyib ol pür-safâ

Çünkü ânı dinledi ol nev-civân
Gözlerinden kanlı yaş oldu revân

Ol gece yattı evinde ol civân
Gördü kim olmuş kıyâmet nâgehân

Çağrıb dirler münâdiler revân
Kandesin gel cennete gir yâ fulân

Önce, geçmiş olayları inceleyerek sonraki kuşaklara anlatılardan alınmış bir hikâye aktarayım.

Bağdat'ta dindar bir kadın yaşırdı. Çok ibadet ederdi, dünyadan elini eteğini çekmişti ve insanlara hayrı öğütlerdi.

Bir gün, bu kadın dünyadan ahirete sefer eyledi. Elbette dünyaya gelen her kişi eninde sonunda gidecektir.

Ondan miras olarak yalnızca bir altın sikke kaldı geride. Böyle birinin mekânı cennet olmaz da ne olur?

Kadının kendisi gibi dindar genç bir oğlu vardı. O da annesi gibi Allah'a boyun eğmiş bir insandı.

Altın sikke, anasından bu gence miras kaldı. Genç, bu parayla ne alabileceğini düşünmeye başladı.

Genç adam bu düşünceyle dolaşırken bir yerde insanların toplanmış olduklarını gördü.

Yanlarına gitti, toplanan insanlar, okunan Muhammed Mustafa'nın Mevlid'ini büyük bir gönül huzuru ve neşesiyle dinliyorlardı.

Genç de o toplulukla birlikte Mevlid'i dinledi. Öylesine etkilendi ki gözlerinden kanlı yaşlar boşandı.

Evine geldi, gece olunca yatıp uyudu. Rüyasında ansızın kıyametin koptuğunu gördü.

Mahşer yerinde dolaşan münadiler, kimi insanları cennete girmesi için adlarını anarak çağırıyorlardı.

Mevlide hâzır olanlar def'aten
Cennete girsın anlar cümleten

Nâgehân bir kasr-ı âli gördü ol
Ana girmek diledi pür- usul

Dediler mevlid iden girer ana
Vermezem pes girmeğe destûr sana

Uykusundan uyanıben ağladı
Mevlid etti yedi andan hâs u âm

Tâ vefât edince her yıl ol civân
Mustafâ mevlidin etti şâdü mân

Cân verirken öyle derler ey hü mâm
Gülüben ol hinden şâdı kâm

Güle güle etti ol server sefer
Çün bu fâni dünyâdan kıldı güzer

Sandılar kavmi anı kim ölmedi
Diri midir kimse anı bilmedi

Hâzır ettiler hemân-dem bir tabip
Dediler ölmüşdürür gör bu garip

Çün nazar kıldı cemâline anın
Âferin etti kemâline anın

Dedi bilin bu yiğit ölmüşdürür
Lîk buna Hak nazar kılmışdürür

Mevlid toplantılarına katılanlar, sorgusuz sualsiz cennete girsinler, diye sesleniyorlardı.

Dolaşırken birdenbire yüksek bir köşk gördü. Genç adam bu köşke girmek istedi.

Fakat hemen yolunu kestiler. “Bu köşke mevlid töreni düzenleyenler girebilir, senin girmene izin veremeyiz!” dediler.

Ağlayarak uykudan uyandı genç adam. Hiç zaman kaybetmeden bir mevlid töreni düzenledi. İster seçkinlerden olsun, ister halktan olsun, katılan herkese yemekler verir.

Genç adam günden sonra, ölünceye değin Mevlid okutmayı bir alışkanlık edindi; Muhammed Mustafa’nın mevlidini şenlendirdi.

Sevgili okur, öyle anılar ki genç adam ömrünün sonunda gülererek, büyük sevinç ve mutlulukla verdi canını.

O ulu kişi, öte dünya yolculuğuna güle güle başladı, bu yalan dünyadan gülererek göçüp gitti.

Onu gören yakınları öldüğünü anlayamadılar. Diri olup olmadığını da kimse bilemedi.

Olayı çözmek için hemen bir hekim getirdiler; bu garip kişi ölmüş müdür, olmemiş midir bir bak, dediler.

Adamın yüzüne, yüzündeki güzelliğe bakan hekim, onun nasıl bir olgunluğa ulaşmış olduğunu hayranlıkla anladı.

Merakla bekleyen yakınlarına, “Bu yiğit ölmüştür, bunu bilin” dedi. “Ama Hak buna nazar kılmıştır.”

Gözün açtı ol civân ol dem hemân
Kavmine dedi ki olun şâdümân

Hak bana bu dem tecelli eyledi
Lutf edib beni teselli eyledi

Ölmeden cennette yerim görmüşem
Mustafâ'nın meclisine ermişem

Ettiğiçün mevlidine hürmeti
Hak Teâlâ ana etti rahmeti

Güldüğüm budur benim bilin dedi
Mustafâ'nın mevlidin kılın dedi

Böyle dedi gözlerin yumdu hemân
Kavmi oldular anınçün şâdümân

Ol Habib'in hürmetiçün ey Hüdâ
Bizi andan etme mahşerde cüdâ

Ger dilersiz bulasız oddan necâr
Aşkıla derdile edin es-salâr

Genç adam, o sırada gözlerini açtı, yakınlarına seslendi, “Sevinin!” dedi.

“Yüce Tanrı, ölürken bana tecelli eyledi; lütfetti, beni teselli eyledi.”

“Daha ölmeden cennetteki yerimi gördüm. Mustafa’nın meclisine erdim.”

Peygamber’in doğum gününe, onun Mevlid’ine gösterdiği saygı nedeniyle yüce Tanrı onun günahlarını bağışladı.

Adam halkına, “Gülümsememin nedeni budur, bunu bilin” dedi. “Muhammed Mustafa’nın doğumunu kutlamayı, Mevlid okutmayı sürdürün!”

Adam, bunları söyledikten sonra hemen gözlerini yeniden yumdu. Halkı onun adına büyük bir sevinç ve mutluluk duydu.

Allah’ım, sevgilin Muhammed Mustafa hürmeti için, öte dünyadaki hayatımızda da bizi ondan ayırma!

Eğer cehennem ateşinden kurtulmayı istiyorsanız Sevgililer Sevgilisi Muhammed Mustafa’ya aşkla ve dertle selat ve selam edin.

Vefatü'n-Nebi
Salıallahü Aleyhi Vesellem⁽¹⁾



Hazreti
Peygamber'in Vefatı
Allah'ın Salat ve Selamı Üzerine Olsun

⁽¹⁾ Kitapta Süleyman Çelebi adına kayıtlı bu bölüm, eski yazmalardaki aynı bölümle çok az benzerlik taşımaktadır. Fark görmek isteyenler Faruk Kadri Timurtaş'ın "Mevlid" yayınına (Ankara 1970) bakabilirler.

Gel beri ey âşık-ı ihvân-ı vefâ
Gel beri erbâb-ı irfân-ı safâ

İşbu fırkatlı sözü gûş edelim
Derdile âh eyleyip cûş edelim

Akıtalım gözümüzden yaşları
Tazelensin bağrımızın başları

Ağlayıp anın için görmez olan
Yarın oldur Hak cemâlini gören

Pes bu naklile rivayettir haber
Çün bu fâni mülkte ol hayrû'l-beşer

Vakt erişti dünyâdan kıla sefer
Ol güneş yüzlü ol alnı kamer

Her kim ol sultan için yaş indire
Yaşı anın namu odın söndüre

Altmış üç yaşına girdi ol habib
Ol şerif ol latif ol tabib

Geldi Cebrail Hakk'tan emrile
Söyledi anda Resul'e lutfile

Dedi: "Sana Zülcelal etti selâm
Şöyle bilsin" dedi "ol hayrû'l-enam

"Ben ana key katı müştâk olmuşam
Cümle halkı ana bende kılmışam"

Ey Sevgililer Sevgilisi'ne bağlılığı sonsuz, O'na sevdalı kardeş buraya gel! Ey Peygamber aşkıyla yunmuş arınmış irfan sahibi buraya gel!

Bu ayrılık acısını anlatan söze kulak verelim, bu ayrılık derdiyle ağlayıp inleyerek gönüllerimizi coşturalım.

Sevgililer Sevgilisinden ayrılışın acısıyla gözümüzden yaşlar akıtalım, bağrımızdaki yaraları tazeleyelim.

Onun için ağlaya ağlaya görmez olan gözler, biliniz ki öbür dünyada yüce Tanrı'nın güzelliğini görme onuruna ulaşacaktır.

Olayları hikâye edenler, o Sevgililer Sevgilisi'nin, bu yalan dünyada insanların en hayırlısının aramızdan ayrılışını böyle anlatmışlardır.

O güneş yüzlü, o ay alınlı Peygamber'in dünyadan göçme zamanı gelmişti.

O sultanlar sultanı için ağlayanların gözyaşları, bir sel gibi öbür dünyada cehennem ateşini söndürecektir.

O Sevgililer Sevgilisi, o kurtular kurtusu, o güzeller güzeli, o bütün dertlere deva olan hekim, altmış üç yaşına girmişti.

Vahiy meleği Cebrail, Allah'ın buyruğu ve lütfuyla gelerek Resul-i Ekrem ile konuştu.

"Ulu Tanrı sana selam eyledi" dedi; "O varlıkların en hayırlısı, şöyle bilsin ki

"Cümle halkı kendisine boyun eğdirdiğim Resulümü ben çok, ama çok özledim."

Bu sözü çünkim işitti ol muin
Kalbi mahzun oldu ol şâhun hemin

Ol mübarek gözlerinden döktü yaş
Cûş ediben ağladı hem dağ ile taş

Hüznile girdi içeri evine
Fatıma andaydı geldi yanına

Dedi: “Ey canım baba hâlin nedir?
Hasta mı oldu, vücudun nicedir?”

Dedi kim “Ya Fatıma yanar benim
Dosta ulaşmak diler canım benim”

Hücreyi ashab ederlerdi tavaf
Ağlaşırlardı duruben saf saf

Âdet olmuştu Bilâl'e her seher
“Es-salâ” derdi “eyâ hayrül-beşer”

Bir seher dahi geri geldi Bilâl
Dedi “Buyur ey Habib-i Zülcelâl”

Mustafâ dedi Bilâl'e “Ey latif
Bil vücudumdur bugün gayet zaif

“Var Ebubekir imam olsun” dedi
“Tâbi olsun ana ashabım” dedi

Çün Bilâl işitti açtı başını
Gözlerinden döktü kanlı yaşını

İnsanlığın önderi, o sultanlar sultanı bu sözü duyunca üzüntü gelip kalbine yerleşti.

O mübarek gözlerinden yaşlar döküldü. Onun bu hâlinde duygulanan dağlar, taşlar da onunla birlikte ağlamaya başladı.

Üzgün üzgün evine geldi, içeri girdi. Fatıma oradaydı, yanına geldi. Durumunu görünce,

“Ey canım baba, bu hâlin nedir?” dedi. “Hasta mı oldun, vücudun nasıldır?”

Sevgililer Sevgilisi kızına, “Ya Fatıma, bedenim yanıyor!” dedi. “Canım da gerçek dost olan Allah’a kavuşmayı diliyor.”

Resulün hastalığını duyan ashabı odasına üşüştü, saf saf durup el bağlayarak ağlaşmaya başladı.

Bilal’in âdetiydi, her seher vakti gelir, “Namaz vakti!” derdi, “Ey insanların en hayırlısı!”

Bir seher, Bilal ezanı okuduktan sonra geldi, “Ey ulu Tanrı’nın sevgilisi, buyur!” dedi.

Mustafa, Bilal’e, “Ey güzel insan, bugün bedenim çok hâlsizdir,

“Git, Ebubekir’e söyle imam olsun.” dedi. “Ashabım da ona uyarak kılsın namazı.”

Bilal bu sözleri duyunca, üzüntüden başını açtı, gözlerinden kanlı yaşlar saçtı.

Ağlayı ağlayı ol dertli Bilâl
Vardı ashâb içine saldı melâl

Çün Ebubekr durup el bağladı
Duramayıp el açıben ağladı

Vardı mihraba yerini yerini
Hâlî gördü ol Resul'ün yerini

Derdile âh eyleyiben ol zemân
Doldu mescidin içi zâr u figân

Mustafâ dedi ki "Tutun durayım
Ol yaranlar katına ben varayım

"Kim ölüm ayınser sizden beni
Allah'a ısmarladım kamunuzu"

Hâlık'ı zikretti evvel ol şefî'
Dedi: "Oldur Padişah olun mutî'

"Hem biliniz ki sivâ fânidürür
Daima Allah'tır ki ol bâkidürür"

Anda ashâba nasihat eyledi
Lutfile anları cümle toyladı

Ger dilersiz bulasız oddan necât
Aşkıla derdile edin es-salât

Bu kemalâtıyla ol pakize zât
Bulmadı âlemde ölümden necât

Dertli Bilal, ağlaya ağlaya mescide vardı, ashap içine de üzüntü saldı.

Ebubekir, namaz için kalkıp el bağladı, fakat kendini tutamadı, ellerini açarak ağlamaya başladı.

Üzgün üzgün mihraba yürüdü, Resul'ün yerini boş görünce,

Dertlenerek yeniden ağlamaya başladı, o zaman mescidin içi ağlama ve feryat sesleriyle doldu.

Mescitten gelen sesleri duyan Mustafa, "Tutun beni kalkayın!" dedi. "Dostlarımmın yanına varayım.

Kollarına girip götürdüler, onun geldiğini görerek susan ashabına, "Ölüm beni sizden ayırırsa hepinizi Allah'a ısmarlıyorum." dedi.

O insanlara doğru yol gösterici, önce Allah'ı andı, "Gerçek sultan Allah'tır, O'na boyun eğin!" dedi.

"Hem biliniz ki Allah'ın dışındaki her şey yok olucudur, her zaman baki olan yalnız Allah'tır." dedi.

Mescitte ashabına türlü türlü öğütler verdi, öğütleriyle hepsine manevi bir ziyafet çekti.

Eğer cehennem ateşinden kurtulmayı istiyorsanız Sevgililer Sevgilisi Muhammed Mustafa'ya aşkla ve dertle salât ve selâm edin.

Bütün olgunluğuna karşın o tertemiz sevgili, dünyada ölümden kurtuluş yolunu bulamadı.

Olduğunca ömrünün hem müddeti
Der idi kim “Ümmetî vâ ümmetî!”

“Ey Hüda âhir demimde hâcetim
Budürür kim ola makbul ümmetim”

İşbu hâlini cihânın biliniz
Ger sizin var ise irtânınız

Bir yaramaz fiili nağyir etmedin
Âhîret bâbında tedbîr etmedin

Biliriz çün kim ölürüz âkıbet
Çürüyüp toprak oluruz âkıbet

Hakk’a layık kılmadık a’mâlimiz
Bilmeyiz kim noluser ahvâlimiz

İmdi gel isyânımız terk edelim
Hakk’a eksikliğimiz arz edelim

Nefse uyup işledik bunca günâh
Bilmeyiz kim ne kılavuz ya İlâh

Sana layık bir amel hiç bizde yok
İlla isyan ile noksân bizde çok

Rahmetinden ger bize ihsân ola
Padişahlığına ne noksân ola

İşit imdi nice verdi ol Celil
Mustafâ’ya hulk-ı evsaf-ı cemil

Ömrünün sonuna kadar da kendini hiç düşünmedi, hep “Ümmetim! Vah ümmetim!” dedi.

“Allah’ım, son nefesimde senden tek dileğim, ümmetimi kabul buyurman, bağışlamandır.”

Eğer varsa sizin de irfanınız, dünyanın geçici, ölümlü olduğunun bilincinde olunuz!

Bu bilinç yoksunluğu nedeniyle kötü bir işi iyisiyle değiştirmediniz, ölüm sonrası hayatınız konusunda önlem almadınız.

Hepimiz sonunda öleceğimizi, sonunda çürüyüp toprak olacağımızı biliriz.

Yine de işlerimizi, davranışlarımızı yüce Tanrı’ya layık olacak biçime değiştirmedik. Bu nedenle sonumuzun ne olacağını bilemeyiz.

Öyleyse şimdi gelin, Allah’a isyanı terk edelim. Hakk’a kusurlarımızı arz ederek tövbe edelim.

Nefsimize uyarak bunca günah işledik. Allah’ım, ölümden sonraki hayatı ne olacağımızı bilmiyoruz.

Sana yakışacak işimiz, davranışımız hiç yok. Buna karşılık isyanımız, noksanımız pek çok.

Eğer rahmetinden bize ihsanda bulunursan bu ihsanın Sultanlığına bir eksiklik getirmeyecektir.

Gelin şimdi de yüce Tanrı’nın Muhammed Mustafa’ya verdiği güzel ahlakın niteliklerine bakalım.

Hem dahi Kur'an'da övdü ol Kerîm
Dedi kim sensin "alâ hulukın azîm"¹

Hil'atı Hak'ın ânın levlâk² idi
Gıllı gıştan kalbi gayet pâk idi

Gönlü alçak idi vü kadri celîl
Sözleri şirin cemâli key cemîl

Hulki âlemden olurken müctebâ
Meskenetten ol giyer idi abâ

Hem tevazu' hem kanaatti işi
Arpadandı ekmeği ve hem aş

Tanrı'nın adını zâkirdi müdâm
Her ne Hak'tan gelse şâkirdi müdâm

Hak dedi, "Dağları altın eyleyem
Türlü ni'metlerle seni toylayam"

Ol Habibü Allah dedi "Ya zü'n-ni'am
Ümmetimçün ben bu hâle râzıyam

"Katlanıram anlar için zahmete
Ümmetimi layık eyle rahmete"

¹ "Büyük bir ahlak üzeresin." Kur'an, Kalem Suresi, 68/4. ayete gönderme.

² "Levlake levlake lemâ halaktü'l-eflâke/Sen olmasaydın, sen olmasaydın yeri göğü yaramazdım." kudsî hadisine gönderme.

Öyle eşsiz bir ahlak ki kerim Allah, Kur'an'da onu övmüş, ona "Büyük bir ahlak üzeresin" buyurmuştur.¹

Ulu Tanrı ona "Sen olmasaydın..."² kaftanını giydirmişti, varlığın yaratılış nedeniydi; kalbi kinden, düşmanlıktan tümüyle arınmıştı.

Alçakgönüllüydü, değeri yüceydi; tatlı dilliydi, yüzü de çok güzeldi.

Ahlakı bakımından tüm insanların en seçkiniydi, yoksulluğu nedeniyle kaba kumaştan hırka giyerdi.

Sevgililer Sevgilisi hem alçakgönüllüydü hem azla yetinirdi. Ekmeği ve yemeği genellikle arpadandı.

Sürekli Tanrı'nın adını anardı, her zaman, Hak'tan her ne gelirse gelsin, şükrederdi.

Yüce Tanrı, "Senin için dağları altın yapayım." dedi, "Sana türlü nimetlerle şölenler vereyim."

Allah'ın sevgilisi, "Ey nimetlerin sahibi!" dedi, "Ben ümmetimin için bu hâle razıyım.

"Onlar için her zahmete katlanırım. Yeter ki ümmetimi rahmetine layık eyle."

¹ Kur'an, Kalem Suresi, 68/4.

² "Sen olmasaydın, sen olmasaydın yeri göğü yaratmazdım." kudsi hadisine gönderme.

Hem dileriz senden ey hayy ü kadîr
Bize ümmet diye ol bedr-i münîr

Mustafâ'ya hem-civar et ya Kerîm
Cennet-i Firdevs içinde ya Rahîm

Lutfile göster bize didârını
Ni'metinle toylagıl kullarını

Nûr-i Ahîmed hürmetine ey Hüdâ
Eyleme bizi Muhammed'den cüdâ

Ger dilersiz bulasız oddan necât
Aşkula derdile edin es-salât

Fahr-i âlem göç eyledi dünyâdan
“Ümmetlerim size olsun elvedâ

“Bize gel oldu ol yüce Mevlâ'dan
Ashabların size olsun elvedâ”

Bunu dedi yaşlar doldu gözüne
Bir figân düştü halkın özüne

Hasan'la Hüseyin'i almış dizine
“Kuzularım size olsun elvedâ

“Çağırın Bilâl'e gelsin yanıma
Yükümü yüklettim bindim atıma

“Helalim Aişe kızım Fatıma
Ehl-i yetim size olsun elvedâ

Ey diri ve güçlü olan Allah, senden, o parlak dolunayın bize “ümmetim” demesini dileriz.

Ey kerim ve rahim olan Allah, bizi Firdevs cennetinde sevgilin Mustafa'ya komşu et.

Lütfet, bize yüzünü göster, nimetinle doyur kullarını.

Yüce Tanrı'm, Ahmed'in nuru hürmetine bizi Muhammed Mustafa'dan ayırma.

Eğer cehennem ateşinden kurtulmayı istiyorsanız Sevgililer Sevgilisi Muhammed Mustafa'ya aşkla ve derde salat ve selam edin.

Evrenin övüncü bu yalan dünyadan göçtü. “Ümmetlerim hepinizi Allah'a ısmarlıyorum!” dedi.

“Yüce Tanrı bize, yanına gelmemizi buyurdu, ashabım hepinizi Allah'a ısmarlıyorum!”

Bunu dedi ve Allah Resulü'nün gözüne yaşlar doldu. Halkın içine de bir ağlamadır, bir inlemedir düştü.

Cennet gençlerinin efendileri Hasan ile Hüseyin'i dizine aldı, onlara “Kuzularım sizi Allah'a ısmarlıyorum!” dedi.

Sonra yanındakilere, “Bilal'i çağırın, yanıma gelsin. Ben yükümü yüklettim, atıma bindim.

“Helalim Ayşe, kızım Fatıma, yetim kalan aile bireylerim sizleri Allah'a ısmarlıyorum!” dedi.

“Çağının Bilâl'e hem salâ versin
Ali yusun Fazlı suyumu kosun

“Ebubekir dursun namazım kılsın
Ashablarım size olsun elvedâ

“Terazinin sağ yanına oturur
Zebaniler tutar tartar götürür

“Ümmet olanların işin bitirür
Ümmetlerim size olsun elvedâ”

Ebubekr'e iyder “Ey pîr-i fâni
Veren alır imiş bu tatlı canı

“Firdevs-i a'lâda bulun siz beni
Ashablarım size olsun elvedâ”

Ger dilersiz bulasız oddan necât
Aşkıla derdile edin es-salât

Geldi girdi eve ol şâh-ı cihân
Dolmuş idi evin içi dışı figân

Fatıma âh edip anda ağladı
Babasının boynuna el bağladı

“Bilal’i çağırın ben im için salâ versin. Cenazemi Ali yıkasın, yıkanırken suyumı Fazl¹ döksün.

“Namazımı Ebubekir kıldırın.² Ashabım, hepinizi Allah’a ısmarlıyorum!

“Zebaniler terazinin sağ yanına oturur, tutar, günah ve sevaplarını tartar, götürürler.

“Ümmet olanların hesaplarını görürler. Ümmetlerim, hepinizi Allah’a ısmarlıyorum!

“Ebubekir’e, “Ey pirifânî, bu tatlı canı veren geri alır!” dedi.

“Siz beni cennetteki en yüce Firdevs bahçesinde bulun. Ashabım, hepinizi Allah’a ısmarlıyorum!”

Eğer cehennem ateşinden kurtulmayı istiyorsanız Sevgililer Sevgilisi Muhammed Mustafa’ya aşkla ve dertle salat ve selam edin.

Dünya Sultanı mescitten geri geldi, eve girdi. Evin içi-dışı inleme ve ağlamalarla dolmuştu.

Fatıma, babasının boynuna sarıldı, acıyla içini çeke çeke ağladı.

¹ Fazl ibn Abbas. Hz. Peygamber’in amcası Abbas’ın oğlu.

² Hazreti Peygamber’in cenazesi bulunduğu odadan dışarı çıkarılmamış, bu nedenle bildiğimiz anlamda bir imama uyulurken tek bir cenaze namazı da kılınmamıştır. Hane halkından başlayıp çevreye doğru erkekler ve kadınlar parça parça içeri girerek son görevlerini yerine getirmişlerdir.

Ağlayıben dedi: “Ey canım baba
Gönlümün eğlencesi canım baba

“Ölme sen seninçün ben öleyim
Sen sağ ol ben sana kurban olayım”

Mustafâ dedi: “Ya Fatıma canım benim
Sil yaşını ağlama canım benim”

Böyle deyip yaş ile doldu gözü
Dedi: “Kanı ol iki körpe kuzu?”

“Yanıma gelsin Hasan ile Hüseyin
Kim bu gönlüm gamın anlar kessin”

Ol iki mâhı varıp getirdiler
Mustafâ'nın yanına yetirdiler

Dediler kim “Ey dede noldun bugün
Yüreğimize bizim urdun düğün

“Ay nolaydı böyle göricek sizi
Anamız doğurmamış olsa bizi”

Erdi bu hâl üzre iken Cebrail
Dedi kim “Sana selam etti Celîl

“Sordu hâlini dahi dedi celeb
Gör habibim ne kılar benden taleb”

“Ümmetimi dilerem Hak'tan” dedi
“Dilediğim budürür çoktan beri”

Ağlarken bir yandan da, “Ey canım baba, ey gönlümün eğlencesi canımı baba!” diyordu.

“Sen ölme, senin yerine ben öleyim. Sen sağ ol, ben sana kurban olayım!” diyordu.

Muhammed Mustafa, “Ya Fatıma! Canım benim!” dedi, “Sil gözlerinin yaşını, ağlama, canım benim!”

Böyle derken gözleri yaşla doldu. “Nerede benim iki körpe kuzum?” diye sordu.

“Hasan ile Hüseyin yanıma gelsinler, gelsinler de gönlümün bu kederini onlar kessinler.”

Gittiler, o iki dolunayı, Hasan ile Hüseyin’i, Muhammed Mustafa’nın yanına getirdiler.

Torunları, “Ey dede, bugün sana ne oldu?” dediler. Bizim “Yüreğimize bir düğüm vurdun bugün.”

“Sizi böyle göreceğimize keşke anamız bizi hiç doğurmamış olaydı!” dediler.

Tam bu sırada vahiy meleği Cebrail geldi, “Yüce Tanrı’nın sana selamı var.” dedi.

“Hâlini sordu ve ‘Can!’ dedi, ‘Sevgilimi gör, benden bir isteği var mı öğren!’ buyurdu.”

“Yalnız ümmetimi dilerim Hakk’tan!” dedi Muhammed Mustafa, “Öteden beri tek dileğim budur.”

Geri Hakk’a vardı geldi Cebrail
Dedi kim “Sana selam etti Celil

“Hak Teâlâ sana çok lütuf işledi
Ol yazıklı ümmetin bağışladı”

Hem kıyamette cemi’ enbiyâ
Çağrıben “nefsî nefsi” söyleye

İllâ yüz tutup Muhammed hazreti
İde kim “Vâ ümmetî vâ ümmetî”

Ümmet isen hizmeti eyle tamâm
Aşkula de es-salatü ve’s-selâm

Ger dilersiz bulasız oddan necât
Aşkula derdile edin es-salât

Cebrail geldikte Hak’tan emr ile
Gelmiş idi anda Azrail bile

Taşradan içeriye kıldı nida
Dedi kim “Ya ehl-i beyt-i Mustafâ

“İzniniz var mı içeri girmeye
Ol münevver hub cemâli görmeye?”

Fatıma iyder “Eyâ miskin garib
Katı hastadır Resul çeker taab

“Var işine ey karındaşım Arab
Bunda biz ağlaşırsız her ruz ü şeb”

Cebrail, bu cevap üzerine Hakk'a döndü, sonra yeniden geldi. "Yüce Tanrı'nın sana selamı var." dedi.

"Hak Teâlâ sana büyük bir lütufta bulundu, o günahkâr ümmetini bağışladı." müjdesini verdi.

Kıyamet günü bütün peygamberler, "Kendim! Kendim!" diye çağrılacak, yalnız kendilerini kurtarmaya çalışacaklardır.

Yalnız Hazreti Muhammed, yüzünü Allah'a çevirerek "Vah ümmetim! Vah ümmetim!" diyecek, bütün ümmetinin kurtuluşu için çalışacaktır.

Onun ümmetindensen ona karşı olan görevlerini, hizmetini eksiksiz yap, ona aşkla salat ve selam et.

Eğer cehennem ateşinden kurtulmayı istiyorsanız Sevgililer Sevgilisi Muhammed Mustafa'ya aşkla ve derde salat ve selam edin.

Vahiy meleği Cebrail gelirken, yüce Tanrı'nın buyruğuyla onunla birlikte ölüm meleği Azrail de oraya gelmişti.

Ölüm meleği, dışarıdan, "Ey Muhammed Mustafa'nın ev halkı!" diye içeriye seslendi.

"İçeri girmeme, o aydınlık, o güzel yüzlüyü görmeme izin verir misiniz?"

Fatıma, "Ey zavallı yabancı!" dedi. "Resul ağır hastadır, çok sıkıntı çekmektedir.

"Ey kardeşim Arap, işine git, biz burada gece gündüz ağlaşıp duruyoruz."

Bir dahi çağrdı der kim “Gitmezem
Mustafâ'yı görmeden terk etmezem”

Fatıma dedi âna “Kimsin acceb?”
Dedi “Bir A'rabiyem kim hoş edeb

“Maslahat var içeri girsem gerek
Âşıkı mâ'suka irgörsem gerek”

“Ey benim devletli babam kimdürür ol
İçeri girmeklik ister yâ Resul?”

Mustafâ dedi “Eyâ cân ü ciğer
Ol gelen A'rabidir sandın meğer

“Ol gelendir eden oğullar yetim
Canlar alıp tenleri kulan remim

“Oldur ol kim ma'muru virân eden
Oldur ol kim gözyaşın ummân eden

“Cam-ı mevti sunan oldur âdeme
Nâr-ı firkat salan oldur âdeme

“Adı Azrail'dürür gelsin beri
Kim ne cin kurtulur andan ne peri”

Fatıma ana kapı açtı revân
Girdi Azrail içeri ol zemân

Ol vakit dedi Resul-i müctebâ
“Ey emîn hoş geldin imdi merhabâ”

Azrail bir daha seslendi, "Gitnem!" dedi. "Mustafa'yı görmeden buradan ayrılmam!"

Fatıma ona, "Acaba kimsin sen?" diye sordu. Azrail, "Ben iyi huylu bir bedeviyim." diye cevap verdi.

"Benim önemli bir işim var, içeri girmem gerek. Âşığı sevgilisine ulaştırmam gerek."

Fatıma, "Ey benim devletli babam!" dedi, "Dışandaki adam kimdir ki ey Allah Resulü, içeri girmek ister."

Muhammed Mustafa, "Ey benim canım, ciğerim! Sen o adamın bir bedevi olduğunu sandın.

"Oysa o gelen çocukları yetim bırakandır. Canları alıp tenleri çürütendir.

"O, bayındır yerleri yerle bir edendir. O, gözyaşlarını umman edendir.

"İnsana ölüm kadehini sunan odur, insanı ayrılık ateşine atan odur.

"Adı Azrail'dir, izin ver gelsin içeri ki ondan ne cin kurtulur ne de peri."

Fatıma yürüdü, hemen Azrail'e kapıyı açtı, o da ancak o zaman içeriye girdi.

O zaman seçilmiş Resul, "Ey güvenilir melek hoş geldin, merhaba!" dedi.

Sordu, "Kabz için mi geldin yâ melek
Yâ ziyaret midürür ancak dilek?"

Dedi: "Gelmişem ziyaret etmeye
İzin olursa kabz ediben gitmeye

"Hak buyurdu ben sana olam mutî'
Her ne dersen ânı tutum yâ şefî"

Dedi Azrail'e ol dem ol hü mâm
"Dilerem senden ila yevmü'l-kıyâm

"Ben çekeyim ümmetimçün zahmeti
Kıl terahhum anlan tutma ka

"Bana kıy anlara kıyma yâ melek
Evvel âhir budürür senden dilek"

Hak Teâlâ'dan nidâ geldi hemîn
"Yâ Muhammed!" dedi Rabbü'l-âlemîn

"Gam yeme kim yâ habib olma melul
Her ne kim sen diledin oldu kabul"

Dedi ashâba ol hayrû'l-enâm
"Ümmetime kulasız benden selâm

"Ey beni cân ile seven ümmetim
Hem seve cânı gibi her sünnetim"

Her işi bunlara ta'lîm eyledi
Dahi cânın Hakk'a teslim eyledi

Sonra, “Ey melek, canımı almak için mi geldin, yoksa yalnız ziyaret midir dileğin?” diye sordu.

Ölüm meleği, “Seni ziyaret için geldim. İzin verirsen canını da alarak gitmeye geldim.

“Ulu Tanrı senin isteğine göre davranmamı buyurdu. Ey günahkârlara doğru yolu gösterici, sen ne dersen onu yapacağım.”

Ümmetinin kaygısını çeken yüce Resul, Azrail’e, “Senden dileğim, kıyamet gününe kadar” dedi,

“Ümmetimin yerine bütün zahmeti ben çekeyim; onlara merhamet et, canlarını alırken acımasız davranma!

“Ey ölüm meleği, onlara kıyma, bana kıy! İlk ve son dileğim budur senden.”

Hak Teâlâ’dan hemen o an ses geldi, âlemlerin Rabb’i, “Ya Muhammed!” dedi.

“Ey sevgili, kaygılanma, üzülme! Senin bütün dileklerin kabul edildi.” buyurdu.

Varlıkların en hayırlısı Muhammed Mustafa, ashabına, “Ümmetime benden selam söyleyin!” dedi.

“Ey beni candan seven ümmetim! Beni seven, sünnetimi de canı gibi sevmelidir.”

Sevgililer Sevgilisi, ashabına yapmaları gereken işleri birer birer öğretti, arkasından ruhunu Hakk’a teslim eyledi.

HIKÂYE-İ MEVLİDİ'N-NEBİ

Ger dilersiz bulasız oddan necât
Aşkıla derdile edin es-salât

Çün sefer kıldı cihândan Mustafâ
Dünyâdan hiç kimse ummasın vefâ

Her ne denli çok yaşarsa bir kişi
Âkıbet ölmekdürür anın işi

Ol Muhammed hürmetiçün ey Hüdâ
Eyleme bizi Muhammed'den cüdâ

Bize anın izzetiyle izzet et
Fazlınla cümlemize rahmet et

Hem Süleyman fakire rahmet et
Yoldaşın iman durağın cennet et

Tanrı'dan yüz bin tahiyyat ü selâm
Ol Resul'ün ruhuna her subh ü şâm

Olsun âline dahi ashâbına
Tâbi'in ü ansarı hem ahhâbına

Ümmetinden râzı olsun ol muin
Rahmetullahi aleyhim ecmain

Ger dilersiz bulasız oddan necât
Aşkıla derdile edin es-salât

MEVLİD HİKAYELERİ

Eğer cehennem ateşinden kurtulmayı istiyorsanız Sevgililer Sevgilisi Muhammed Mustafa'ya aşkla ve dertle salat ve selam edin.

Mademki Muhammed Mustafa dünyadan göçüp gitti, hiç kimse bu dünyadan vefa ummamalıdır.

Ne kadar çok yaşarsa yaşasın, her kişinin işi, sonunda ölmek olacaktır.

Ey ulu Tanrı, sevgilin Muhammed hürmeti için, bizi Muhammed'den ayrı düşürme!

Bize onun büyüklüğüne yaraşır ikramlarda bulun, cümlemize lütfeyle, günahlarımızı bağışla.

Süleyman Çelebi fakiri de rahmetinle yarlığa; onun yoldaşını iman, durağını cennet eyle.

Ulu Tanrı'dan o Resul'ün ruhuna, sabah ve akşam, yüz bin salat ve selam olsun.

Ailesine, soyuna, ashabına da olsun. Onun izleyicilerine, yardımcılara ve dostlarına da salat ve selam olsun.

İnsanlığın doğru yol göstericisi Muhammed, ümmetinden razı olsun; ulu Tanrı, sayılanların tümüne rahmet eylesin.

Eğer cehennem ateşinden kurtulmayı istiyorsanız Sevgililer Sevgilisi Muhammed Mustafa'ya aşkla ve dertle salat ve selam edin.

Vefat-ı
Fatimatü'z-Zehra
RadryaBahu Anha



Fatimatüzzehra'nın
Vefatı
Allah Ondan Razi Olsun

İşit imdi Fâtıma ahvâlini
Kim Resul'den sonra noldu hâlini

Gece gündüz ağlamaya başladı
Kâinâtı dağlamaya başladı

Yemez içmez uyumazdı bir zemân
Şöyle kim hayrette kalmıştı hemân

Der idi "Vâ hasretâ vâ firkatâ
Nideyim ben ey baba vâ firkatâ"

Böyle derdi "Kanı hürmet kanı cehd
Kanı dostluk kanı sohbet kanı ahd?"

Söyler idi her nereye varsa ol
Anda iyder idi kim "Kanı Resul?"

"Ol değil miydi bize her dem raûf
Ol değil miydi bize her dem arûf

"Ey yürek yan yüzü güneş mâh için
Kara kara kana kan ol şâh için"

Böyle deyip dâim ağlar ol nigâr
Gözlerinden yaş yerine kan saçar

Bir gün ashâb bir yere cem' oldular
"Yâ Ali dinle sözümüz" dediler

"Gel kerem kıl söyle ol gülizâra
Gece gündüz yakılmasın bu nâra

Şimdi de Allah Resulü'nün sonsuzluk yurduna göçmesinden sonra kızı Fatıma'nın nasıl bir hâle geldiğini hikâyeye edelim.

Fatımarüzzehra babasının göçmesinden sonra gece gündüz ağlamaya, bütün evreni dağlamaya başladı.

Tam bir şaşkınlık içine düşmüştü; yemiyor, içmiyor, uyumuyordu.

"Ah şu özlemin elinden, ah şu ayrılığın elinden!" diyordu, "Ey baba, ben ne yapayım şu ayrılığın elinden?"

Dolaşırken sürekli, "Nerede saygı, nerede çaba, nerede dostluk, nerede sohbet, nerede sözünde durma?" derdi.

Nereye varsa konuşuyor, vardığı her yerde "Allah Resulü nerede?" diye soruyordu.

"Bizi her an koruyup gözeten o değil miydi? Bizi her an seven o değil miydi?"

"Ey yürek, yan o güneş yüzlü için, o ay yüzlü için; kara kara kana, kan ol o Sultan için!"

O sevgili böyle diyerek sürekli ağlıyor, gözlerinden yaş yerine kan saçıyordu.

Bir gün Peygamber'in dostları bir yerde toplandılar. "Ya Ali, sözümüzü dinle!" dediler.

"Kerem kıl, o gül yüzlü Fatıma'ya söyle, gece gündüz bu ateşle kendini yakmasın.

“Ağlamakla ele gireydi Resul
Yahud canı vermekle ol Resul

“Ağlamakla vere idik cânımız
Tek ele gire idi cânânımız

“Lîk bu emr-i Hüdâ’dır nidelim
Buna râzı oluben sabr idelim”

Geldi dedi bu sözü ol dem Ali
Fâtıma’ya “Ağlama” dedi veli

“Yerin altında yata Şâh-ı Cihân
Nice ağlayıben figân etmeyem”

Âh idüben düşdü ol server yere
Yoğidi akı ki kendüyü dere

Nice vakitten sonra ol hayrül-betûl
Kalkdı yerinden olub gâyet melûl

Didi kim “Dinle beni sen yâ Ali
Gel kerem kıl var Baki’a yâ veli

“Anda var bir künbedi sen yapıver
İçine anın dahi gül serpiver

“Anın adın beytü’l-ahzân koyalım
Anda varıp kanlı yaş akıtalım”

Sözini kıldı kabul ol dem Ali
Vardı anda yaptı bir ev ol veli

“Eğer ağlamakla ya da can vermekle ele girecek olsaydı Allah Resulü,

“Sevgilimizin ele girmesi için ağlaya ağlaya canımızı verirdik.

“Fakat ölüm Tanrı buyruğudur, ne yapabiliriz? Rızı olup katlanmaktan başka bir şey yapamayız.”

Şah-ı Merdan Ali geldi, bu sözleri aktardı Fatıma'ya; o Allah'ın aslanı, “Artık ağlama!” dedi.

Fatıma, “Dünyanın Sultan'ı yerin altında yatsın da ben nasıl ağlamayayım, nasıl feryat etneyeyim?” cevabını verdi.

Sonra yüreğten bir “Ah!” çekerek yere düştü Fatıma ana, aklı başından gittiği için kendini toparlayıp kalkamadı.

İffetli kadınların en hayırlısı Fatıma nice zaman sonra kendine geldi, büyük bir üzüntüyle kalktı yerden.

Konuşma gücü bulunca eşine, “Beni dinle ya Ali, bir iyilik yap, Baki' kabristanına git” dedi.

“Git kabristan içinde bir kümbet yapıver, kümbetin içine de gül serpiver.”

“O kümbetin adını ‘Hüzünler Evi’ koyalım. Varıp orada kanlı yaş akıtalım.”

Allah'ın aslanı, veliler önderi Ali, Fatıma'nın sözünü kabul etti, gidip orada bir ev yaptı.

Her sabah anda varırdı ol nigâr
Nevha edip ağlar idi zân zâr

“İştîyâkım geçti hadden” dedi ol
“Yaktı cânım” ağlar idi “yâ Resul

“Ey dirîğa zân nice gizleyem
Vaktimi ben ya niceye gözleyem

“Firkatin bahrine ben hoş düşmüşem
Firkatin nârına ben hod yanmışam

“Zahmet ü firkatlerim çoktur benim
Daha her giz vakatım yoktur benim

“Uş harâret oldu yürek yaşıla
Gözlerimin nûru gitdi yaşıla

“Kaddimi kıldım benefşe gibi ham
İşbu derde nice olasıdır em

“Bu tenim inceldi oldum çün hilâl
Gitti şâdi cânıma erdi melâl

“Firkat ağusu dolu dolu kadeh
Nûş kıldım nice olayım ferah

“Çün Habib'in menzili oldu türâb
Bu cihân olsun harâb ender harâb”

Katı efgânile anda döktü yaş
Eriyip su olayazdı katı taş

Artık Fatımatüzzehra her sabah oraya gidiyor, babası için ağtlar diziyor, inleyerek gözyaşları döküyordu.

Bir yandan ağlarken bir yandan da babasına “Özlemim dayanma gücümü aştı, canımı yakıp kavuruyor ey Allah Resulü!” diye sesleniyordu.

“Eyvahlar olsun, ağlayışımı nasıl gizleyeyim? Sana kavuşmayı ne zamana kadar gözleyeyim?”

“Ben ayrılığın getirdiği acılar denizine düşmüşüm, ayrılık ateşiyle tutuşup yanıyım.”

“Sıkıntıların, ayrılık acılarının çoktur benim, artık dayanma, katlanma gücüm de kalmadı.”

“Yüreğimi gözyaşlarının ateşi bastı, gözyaşların gözlerimin nurunu da giderdi.”

“Boyum menekşe gibi eğildi, bu derdin bir ilacı da yoktur.”

“Bedenim inceldi, hilale döndüm. Neşe ve mutluluğum gitti, ruhumu hüznün kapladı.”

Ayrılık zehriyle dolu kadehler içtim, artık nasıl rahat olabilir, nasıl sevinç duyabilirim?”

“Mademki Sevgililer Sevgilisinin konağı toprak oldu, bu dünya yıkılsın, yerle bir olsun.”

Fatıma orada yeri göğü inleten feryatlarla gözyaşı döktü, neredeyse taşlar bile eriyip suya dönecekti.

Göricek kabır-i Habîb'in ol kibâr
Titredi kabır üzre düşdi ol nigâr

Kabır içinde Mustafâ vü Müctebâ
Didi kim "Ey nûr-i aynım merhabâ

"Katı müştâkam ciğer kuşem sana
Va'de yetdi gelisersin sen bana"

Şâd olub durdu yerinden ol zemân
Eve irdi ol dem içinde revân

Başladı hem kendiyi kavşırmaya
Hem evin için dışın devşirmeye

Gördiler anı Hüseyin'le Hasan
Didiler "Ey ana noldun bugün sen?"

"Böyle ta'cil maslahat noldu size
Lütfunuzla bir haber verin bize"

Bu sözü çünkim bulardan dinledi
Derdile âh eyleyiben inledi

"Gelin oğullar" didi "ey nur-i ayn"
Yanına geldi Hasan ile Hüseyin

Bir dizine birin aldı ol ana
Bir dizine birin aldı hem yine

Öptü gözlerin yüreğin dağladı
Yüzlerine baktı vü çok ağladı

Sevgililer Sevgilisinin kabrini görünce o kadınların en yücesi, titreyerek kabrin üzerine düştü o sevgili.

Kabir içinden Muhammed Mustafa, o seçilmişlerin önderi seslendi: “Ey gözümün nuru merhaba!”

“Ey ciğerimin köşesi, seni çok özledim, aylık süren doldu, artık bana geleceksin.”

Fatıma bunu duyunca sevinçle yerinden kalktı, koşar adım evine gitti.

Büyük bir hızla bir yandan kendine çekidüzen vermeye bir yandan da evin içini-dışını toplamaya başladı.

Hüseyin ile Hasan annelerindeki bu canlılığı görünce şaşırdılar, “Ey ana bugün sana ne oldu?” dediler

“Neden böyle değiştin, neden böyle acele işler yapıyorsun, lütfet, bize de söyle.”

Fatıma, çocuklarının sözü üzerine dertlendi, ah ederek ağlamaya başladı.

“Gelin oğullarım” dedi, “ey gözümün nurların gelin!” Hasan ile Hüseyin yanına geldiler annelerinin.

Ay yüzlü Fatıma ana birini bir dizine, diğerini de öbür dizine aldı.

Yüreği dağlanarak gözlerinden öptü, yüzlerine bakarak için için ağladı.

Yüreğin taşdan değilse inleyin
Didi "Ey cânım oğullar nideyin

"Va'de yetti biliniz bu dem hemân
Dedeniz 'Gel!' didi ol dem revân

"Uş ecel erdi bana vâ hasreta
Sizden ayrılısaram vâ firkatâ

"Âh kim yuyacak sizin başınızı?
Kim tarayacak sizin saçınızı?

"Kim yuyuser ya kim okşar hem sizi?
Gözünüz kim sürmeleyiser sizi?

"Ömrümün son günüdür bugün benim
Size kurban olsun uş hâlim benim

"Yuyayım bugün sizin başınızı
Tarayayım ben sizin saçınızı"

Taşradan ol dem hemân girdi Ali
Ol nigân gördi ağlar ol veli

Didi kim "Yâ Fâtıma noldı sana
Niçün ağlarsın haber vergil bana

"Bana niçün söylemezsin yâ halâl
Eydivergil bana nedir işbu hâl?"

Der Ali'ye Fâtıma "Dinle beni
Bâki tutsun Hak bu dünyâda seni

Yüreğiniz taşan değilse siz de ağlayın. “Ey canım oğullarım, ne yapayım?”

“Arak vadem yetti, bunu biliniz. Dedeniz ‘Gel!’ diye yanına çağırdı, gideceğim.

“Ecel erdi bana, hasretim sona erecek, ama sizden de ayrılacağım, bunun için üzgünüm.”

“Ah, benden sonra sizin başınızı kim yıkayacak, sizin saçlarınızı kim tarayacak?”

“Kim ykar, kim okşar sizi benden sonra, sizin gözüünüzü kim sürmeler?”

“Bugün ömrümün son günüdür benim, size kurban olsun bu hâlim benim.”

“Bugün son kez başınızı yıkayayım, son kez saçınızı tarayayım ben sizin.”

Bu sırada veliler önderi Ali dışardan gelip eve girdi, sevgili Fatıma’nın ağladığını gördü.

Yüreği yandı, “Ya Fatıma sana ne oldu?” dedi. “Niçin ağlıyorsun, nedenini bana bildir.

“Sevgili eşim, bana neden bir şey söylemiyorsun? Bu hâl neyin nesidir anlat bana.”

Fatıma Ali’ye, “Dinle beni” dedi, “ulu Tanrı sana bu dünyada uzun ömürler versin.

“Va'de alınmıştır beyân oldu bana
Yetti ol va'de bugün nidem sana

“Sen asân kal ben bu yolda giderem
Sana Hasan'la Hüseyin'i ısmarladım

“Bu iki körpe kuzular ey cân
Hoşça tutgıl dileğim budur hemân”

İşbu sözleri işitti çün Ali
Âh edip ağladı anda ol veli

“Sana sığındım İlâhi hâlimi
Virmeye asân kıliver cânımı”

Böyle dedi ve hemân âh eyledi
Cânını teslim-i Allah eyledi

Akşamla yatsı arasında vefât
Eyledi ol binti Fahr-i Kâinât

Koktu anda misk ü anber gül-âb
Titredi üstüne ânın âfitâb

Zâhir oldu evin içinde nûr
Doldu evin içi ervâh ile hûr

Hem Hatice rûhu hâzır oldular
Ol nigânın üstüne ağladılar

“Benim vadem doldu, bu bildirildi bana. Belirlenen süre geldi bugün, ne diyeyim sana.”

“Sen esen kal, ben bu yolda gidiyorum. Sana gözümün nurları Hasan ile Hüseyin’i ısmarlıyorum.”

“Ey can, bu iki körpe kuzuya iyi bak, gönüllerini hoş tut, senden dileğim budur.”

Veliler önderi Ali, bu sözleri duyunca kalbi hüznle doldu, ah edip inleyerek ağladı.

Cennet kadınlarının efendisi Fatıma, “Allah’ım sana sığınıyorum, can vermeyi bana kolaylaştır.” dedi.

Böyle dedi ve derin bir ah çekerek ruhunu Allah’a teslim eyledi.

O Evrenin Övüncü’nin kızı, Babasının Annesi¹ Fatıma, akşam ile yatsı arasında vefat eyledi.²

O sırada güzel kokular kapladı her yanı; evin içine misk, amber ve gül kokuları yayıldı. Güneş onun üzerine titredi.

Evin içi nurla aydınlandı, ruhlar ve hurilerle doldu.

Annesi Hatice’nin ruhunun da içinde olduğu ruhlar ile cennet hurilerinin tümü sevgili Fatıma’nın üzerinde ağlaştılar.

¹ Hazreti Fatıma’nın künyesi Ümmü Ebîha/Babasının Annesi’dir.

² Hazreti Fatıma, Allah Resulü’nden beş buçuk ay sonra 22 Kasım 632’de Hakk’a yürümüştü.

Hâzır oldu enbiyâ ervâhı hem
Zi-saâdet sâati kutlu kadem

Yüzü güller gibi ol yatmış idi
İçi dışı nûra boyanmış idi

Üstüne vardı Ali eyledi yâs
Kanlu yaş dökdi gözünden tas tas

Hem didi “Cânım oğullar geliniz
An anız gitmiş cihândan görünüz”

Dediler âdet üzre hem anı
Kabrine koyalar ol nâzik teni

Kordılar kim fahr-i âlem Mustafâ
Âlemin şâhı Muhammed Mustafâ

Ol mübârek ellerin ol dem hemân
Kabri içinden çıkardı ol zemân

Koçdı ve dedi “Gözüm nûru sana
Key katı müşâk idim geldin bana”

Aldı Ali'nin elinden Mustafâ
Kaldı hayrette Aliyyü'l-Murtazâ

Çün Resulallah aldı yanına
Kıldılar medh ü senâlar cânına

Gördiler ol hâli anda câriûn
Dediler “İnna lillahi ve inna ileyhi râciûn”¹

¹ “Doğrusu biz Allah’a aitiz ve muhakkak O’na döneceğiz.”
Bakara, 2/156.

Peygamberlerin ruhları da hazır oldu, Fatıma'nın mutluluk saati kutlu ziyaretçilerce kutlandı.

Cansız yatıyordu ama yüzü güller gibiydi, içi-dışı nura boyanmıştı.

Ali yasını tutarak üzerine vardı, gözlerinden tas tas kanlı yaşlar döktü.

Hasan ve Hüseyin'e, "Canım oğullarım, geliniz, ananız göçmüş dünyadan görünüz!" dedi.

O nazik teni âdet üzere kabrine koymak istediler.

Kabre koyarlarken Evrenin Övüncü Mustafa, Evrenin Şahı Muhammed Mustafa,

Tam o sırada mübarek ellerini kabrinin içinden çıkardı.

Sarıldı Fatıma'ya ve "Gözümün nuru, seni çok özlemiştim, işte geldin bana" dedi.

Muhammed Mustafa, Fatıma'yı Ali'nin elinden aldı. Aliyyü'l-Murtaza, hayretler içinde kaldı.

Allah Resulü Fatıma'yı yanına aldı. Hazır bulunanlar övgüler dizdiler onun ruhuna.

Orada bulunanlar bu hâli görünce hep birlikte, "Doğrusu biz Allah'a aیتiz ve muhakkak Allah'a döneceğiz."¹ dediler.

¹ Kur'an, Bakara, 2/156.

Hikâye-i Geyik



Geyik Hikâyesi

Yine başladım söze Allah deyu
Evvelinde fazl-ı bismillah deyu

Başladım bir mu'cizât uş gül gibi
Şerh edeyim bu mahal bülbül gibi

Mustafâ'nın mu'cizâtın söyleyem
Diler isen ben sana şerh eyleyem

Gör ne kıldı Tanrı'nın Peygamber'i
Yaradılmışın hem oldur serveri

İşit imdi iydeyim bir mu'cizât
Ol Resul-i Hâşimî ol pâk-i zât

Mescidinde bir gün ol din serveri
Tan namâzın kıldı ol din rehberi

Söykenip oturmuş idi mihrâbına
Va'z u pend ider idi ashâbına

Ol Muhammed aya benzerdi yüzi
Yarın ol Hak'tan dileyiser bizi

Cümle ashâbı dahi anda bile
Sohbet ederdi Resul anlar ile

Gördüler karşıdan kırk atlı gelir
Kuvvetile gayet heybetli gelir

Ta kırk mescide değin geldiler
Çünkü mescid kapısına erdiler

Önce, her sözün başı olan besmele çektikten sonra Allah diyerek söze başladım.

Gül gibi bir mucizeyi anlatmaya başladım. Bülbül gibi de onu burada açıklayacağım.

Muhammed Mustafa'nın mucizelerini anlatacağım. İster-seniz size onları açıklayacağım.

Yaratılmışların önderi, evrenin övücü Tanrı'nın Peygam-beri, bakın ne yaptı.

Şimdi, o Haşimoğulları soyundan gelen Resul'ün, o tertemiz kişinin anlatacağım mucizesini dinleyin.

Bir gün o din önderi, o dinin rehberi Muhammed Mustafa, mescidinde sabah namazını kıldı.

Namaz bittikten sonra mihrabına yaslanarak oturdu, asha-bına vaaz ve nasihat etmeye başladı.

Kıyamet günü ulu Tanrı'dan biz ümmetini dileycek olan Muhammed'in yüzü bir dolunaya benziyordu.

Bütün ashabı da oradaydı, Allah Resulü onlarla sohbet ediyordu.

Birden karşıdan kırk atlı geldiğini gördüler. Gelenler son derece güçlü, yüreklere korku salacak kimselerdi.

Kırkı birden mescidin kapısına değin geldiler. Mescidin kapısına ulaşınca,

Mustafâ'nın andadığını bildiler

Kamusu attan aşağı indiler

Girdiler mescide verdiler selâm

Saf saf olup durdular hem bit-tamâm

Dediler kim "Gösterin Muhammed'i

Ol bizim dinimize bâtl dedi

"Kim ol kim putlara bâtl dedi

Halk içinde böyle da'vâ eyledi

"İydin ana bu sözü söylemesin

Söyler ise bu arada durmasın"

Ömer der "Ya Resul ben durayım

Gürzüm¹ ile cümlesin yoğurayım"

Ali iyder "Ya Resul ben durayım

Zülfikâr ile kamusun kırayım"

Resul iyder "Sabr edin bir göreyim

Nedir dilekleri bir kez sorayım

"Ola kim hükmüme fermân olalar

Mu'cizât görüp Müslüman olalar"

Resul iyder "Nedürür dileğiniz

Gelsin otursun ileri beğiniz"

¹ Elimizdeki bütün basılı nüshalar ile çoğu yazmada burada surre, bir yazmada turre, bir yazmada da gürz kelimesi bulunmaktadır. Surre ve turre kelimelerinin bağlama uygun anlamlarına ulaşamadığımız için gürz kelimesini kullanmayı yeğledik.

Muhammed Mustafa'nın orada olduğunu anladılar. Hep birlikte atlarından indiler.

Mescide girerek selâm verdiler. Sonra da hep birden saf saf dizilerek ayakta durdular.

"Bizim dinimize batıl diyen Muhammed'i gösterin bize!" dediler.

"O kim oluyor ki putların batıl olduğunu söylüyor, halk içinde böyle davalar ileri sürüyor?"

"Ona söyleyin, bir daha bu sözü söylemesin. Eğer söylerse buralarda durmasın!" dediler.

Ömer, "Ya Resulallah, izin ver kalkayım, güzümlle hepsini yoğurayım." dedi.

Ali, "Ya Resulallah, izin ver kalkayım, Zülfıkâr ile hepsini kırayım." dedi.

Allah Resulü, "Sabredin" dedi, "önce bir göreyim, bir kez dileklerinin ne olduğunu sorayım"

"Belki hükmüme boyun eğerler, bir mucize görerek Müslüman olurlar."

Allah Resulü, "Dileğiniz nedir?" diye sordu. "Beyiniz ileri gelsin, otursun!" dedi.

Anlar iyder “Biz gelip oturmayız
Dahi bir dem yanınızda durmayız

“Bize peygamberliğin eyle a’yan
Ger yok ise sözün içinde yalan”

İyder iken bunlar ile macerâ
Baktı gördü ol Muhammed ey yerâ

Bir geyicek bağı anda bir ata
Kim görüben anda kaldı ibreta

Tasma ile bağı ayağı başı
İlla seyl gibi akar gözü yaşı

Resul iyder “Çözün geyik söylesin
Benim peygamberliğim şerh eylesin”

İşidicek dedi anların beyi
Güldü dedi “Ne demek olur?” gibi

“Al ile diler geyiğimiz ala
Fi’l ile bize cazılıklar kıla

“Üç gün oldu arkasından kovmuşuz
Kırk kişiyiz at yoruben tutmuşuz”

Resul iyder “Hele çözün siz anı
Desin ol yeri göğü Yaradan’ı”

Çözdüler ol geyiğin bağını
Berk tutuben boğazının bağını

“Biz gelip oturmayız, yanınızda bir an bile durmayız.” dediler.

“Eğer sözünde yalan yoksa bize peygamberliğini açıkça göster.” dediler.

Sevgili okur, Muhammed Mustafa, bunlarla konuşurken bakıp gördü ki,

Bir geyik, at üzerine sıkı sıkıya bağlanmış. Geyiği görünce, bunun ibret alınabilecek bir olay olduğunu düşündü.

Ayaklarından ve başından bir tasmayla bağlı geyik ağlıyor, gözlerinden sel gibi gözyaşları akıttıyordu.

Âlemlere rahmet Allah Resulü, “Geyiği çözün konuşsun, benim peygamberliğimi size açıklasın.” dedi.

Bu sözü işiten beyleri güldü, sanki saçma bir söz karşısında “Bu da ne demek oluyor şimdi?” der gibi.

“Hileyle geyiğimizi elimizden almak istiyor!” diye düşündü, “Bize söz ve eylemleriyle büyü yapacak.”

“Biz üç gün boyunca bu geyiğin arkasından koştuk!” dedi “Kırk kişi at koşturarak bunu bin bir güçlkle yakaladık.”

Allah Resulü, “Hele siz onu çözün, o da size yeri göğü yaratan Allah’ı haber versin.” buyurdu.

Kâfirler istemeye istemeye geyiğin bağlarını çözdüler, ama boğazındaki bağı sıkı sıkı tutarak,

Bağlı yerden geyiceği aldılar
Mustafâ'nın huzuruna geldiler

Dediler "Ne sözün varsa değil
Bize peygamberliğin şerh eylegil"

Dedi "Boğazını hem çözün hemân
Etsin peygamberliğim size a'yân"

Bunlar iyder "Çözücek geyik kaçır
İki kez seğırtse bir belen geçer

"Çıkacak andan geyiğimiz kaçır
Buna gayri kaçacak kimler yeter"

Resul iyder "Çözün, sözümü tutun
Geyiğiniz kaçarsa beni tutun"

İşbu kavle razı olup üşdüler
Geyiğin boğazını hem açtılar

Çün çözüldü geldi geyik mahfile
Hak Çalabun getirip adın dile

Hak teala dil verdi lütfundan ana
Ver salavat ne dedi iydem sana

İyder "Ol iki cihanın güneşi
Allah'ın peygamberi hem sevgili

"Tanrı birdir sen Resulsün bi-gümân
Yerde gökte işbu söz oldu a'yân

Zavallı geyiği atın üzerinden indirdiler, alıp Muhammed Mustafa'nın huzuruna getirdiler.

Sonra, "Ne sözün varsa bize artık söyle" dediler, "bize peygamberliğini açıkla."

Allah Resulü, "Geyiğin boğazındaki bağı çözün" buyurdu, "size peygamberliğimi açıklasın."

Kâfirler, "Boğazındaki bağı çözersek geyik kaçır, iki seğırtmeyle bir tepeyi aşır." dediler.

"Bağdan kurtulunca geyiğimiz kaçır, bir kez kaçınca da arkasından kimse yetişemez."

Allah Resulü, "Siz sözümü tutun, onu çözün!" buyurdu. "Eğer geyiğiniz kaçarsa, beni tutarsınız."

Kâfirler bu söze razı oldular, üşüşüp geyiğin boğazındaki bağı çözdüler.

Geyik bağlarından kurtulunca gerçek Tanrı'nın adını anarak ortaya geldi.

Yüce Tanrı ona lütfundan geyiğe konuşma yeteneğı bağışladı. Peygamber'e salat eyleyin de neler söylediğini size bildiriyim.

Geyik, "Bu, iki dünyanın güneşidir. Allah'ın hem peygamberi, hem de sevgilisidir." dedi.

"Tanrı birdir, sen de O'nun hiç kuşkusuz peygamberisin. Yerde ve gökte bu gerçek açıkça bilinmektedir.

“Bunda her kim hak nebi bildi seni
Oddan azat olısar yarın teni

“Kim ki bunda seni ol hak bilmedi
Yarın ol tamu dibinde kaynadı

“Yediği zakkum ola yeri cahim
Yüzü kara içtiği ola harnim

“Her hükmünde senin ferman ola
Yeri cennet yoldaşı Rıdvan ola

“Ben dahi kötüyem ya Mustafa
Bir kara yüzlüyem gördüm çok cefâ

“Çin elinden gelmiş idim ben garip
İster idim kardaşımı arayıp

“Mekke dağlarında kuzuladım
İki kuzucuk getirip gizledim

“İrken durmuş idim ben ot otlayam
Geri gelip kuzularım emzirem

“İşbu kâfirler beni avladılar
Çevre yarım önüm bağladılar

“Kaçamadım yok idi bende mecâl
Kardaşın yavi kılанда ne mecâl

“Kardaşı kişiye hem himmetli dağ
Ölüm ererse görür yürekte dağ

“Burada kim seni gerçek peygamber olarak kabul ederse yarıñ öbür dünyada bedeni cehennem ateşinden kurtulacaktır.

“Kim de seni gerçek peygamber olarak kabul etmezse, öbür dünyada cehennemin dibinde kaynayacaktır.

“O kâfirlerin yedikleri zakkum, yerleri cehennem, yüzleri kara, içtikleri kaynar su olacaktır.

“Senin hükümlerine boyun eğenlerin ise yerleri cennet, yoldaşları melekler olacaktır.

“Ya Muhammed Mustafa, ben de kötüyüm, bir kara yüz-lüyüm, bu nedenle çok cefa çektim.

“Ben buraya Çin diyarından geldim. Buralarda kardeşimi aramak istiyordum.

“Mekke dağlarında kuzuladım, dünyaya iki kuzucuk geti-rip onları gizledim.

“Erkenden kalktım, otlamak, sonra da gelip kuzularımı em-zirmek istiyordum.

“Bu kâfirler beni avladılar, dört bir yanımdan bağladılar.

“Gücüm kalmamıştı, kaçamadım. Kardeşini yitirenin gücü kalır mı?

“Kardeşi himmetiyle kişinin arkasındaki dağ gibidir. Ölürsa yürekte dağ gibi yara açılır.

“Kardeşini yitiren kişi ne olabilir? Yalımı herkesten al-çak olur.

“Kardaşın yavı kılan kişi nolur
Kamulardan yalımı alçak olur

“Kişinin kardaşı yüreği yağdır
Mal ü mülkü bahçesi hem bağdır

“Şimdi erdi bana bir bun ey sahi
Neyleyem ol iki yavrularım dahi

“Dişleri bitmemiş ki ot otlayalar
Ne olalar ol ıssız dağda bunlar

“Ya Resulallah payende ol bugün
Yüreğim derdine derman ol bugün

“Erişem ben ol iki kuzulara
Hâlimi haber verem ben anlara”

Çün işitti Musmâ bu sözleri
Yaşıla doldu mübarek gözleri

Resul der kâfirlere “Sözüm tutun
Geyiği bana bağışlan ya satın”

“Ya pâyende olayım kılın kabul
Ger geyik gelmez ise” der ol Resul¹

“Geyiğin iki bahasın alasız
Yahut her ne kim dilersiz kolasız”

Anlar iyder “Nemiz eksik sanalım
İlla payende olursan tutalım.

¹ Buradan başlayarak beş beyit olayın daha iyi anlaşılması için yazmalardan eklendi.

“Kardeşi kişinin yürek yağdır. Malı, mülkü, bağı ve bahçesidir.

“Ey cömert Peygamber, bugün başıma bu dert geldi. Bu dert yüzünden iki yavrum için bir şey yapamıyorum.

“Dişleri bitmediği için otlayamazlar. Issız dağ başında yavru olanın nasıl yaşayacaklar?

“Ey Allah Resulü, bugün bana dayanak ol, bugün yüreğimin derdine derman ol.

“Kızulanımın yanına gideyim, onlara halimi haber vereyim.”

Muhammed Mustafa geyiğin bu sözlerini duyunca, mübarek gözleri yaşla doldu.

Allah Resulü, kâfirlere, “Sözümü tutun, geyiği bana bağışlayın ya da satın.” dedi.

Âlemlere rahmet Peygamber, “Yahut kefil olayım, kabul edin. Eğer geyik gelmezse” dedi.

“Geyiğin iki fiyatını alırsınız ya da ne isterseniz onu yaparsınız.”

Kâfirler, “Bir eksikimiz yok ki satalım.” dediler. “Ama sen kefil olursan, sözünü tutabiliriz.

“Yani geyiğimiz geri gelmezse iyi bil ki biz onun yerine seni öldürürüz.” dediler.

“Geyiğimiz gelmez olursa ya’ni
Belli bil kim öldürürüz biz seni”

Razı oldu Resul ol dem bildiler
Kavli ikindiye değin kaldılar

Çünkü bunlar işbu kavli kaldılar
Geyiği ol demde salıverdiler

Çıktı dert ile geyik girdi yola
Vay ana kim kuzulardan ayrıla

Yavuz oktur uğramasın kimseye
Kuzu ayrılığına kimler duya

Akar idi geyiğin gözü yaşı
Yel gibi geçer idi dağı taşı

Dağ u taş dere tepe demez geçer
Yaş yerine gözlerinden kan saçar

Erdi iyder “Ey iki körpe kuzu
Nice sorayım sizin hâlinizi

“Geliniz bir dahi yüzünüz göreyim
Karnınız açtır sizi emzireyim

“Ey iki körpe kuzular geliniz
Şimdi bilin siz anasız kaldınız”

Bunlar iyder “Ana ne duydu canın?
Diline gelmezdi bu sözler senin

Allah Resulü buna razı oldu, onlar da bildiler. Bu konuşmalar ikindiye değin sürdü.

Kâfırlar bu anlaşma üzerine geyiği ikindi vakti salıverdiler.

Dertli geyik rahmet Peygamber'inin huzurdan çıktı, yola düştü. Yazık ona ki kuzularından ayrılmıştır.

Yavrusundan ayrılık zorlu oktur, kimsenin bu okun hedefi olmamasını dileriz.

Geyiğin gözyaşları sel gibi akıyordu; zavallı, dağı ıışı yel gibi geçiyordu.

Dağ ıış, dere tepe demez geçiyor, gözlerinden yaş yerine kanlar saçıyordu.

Kuzularının yanına ulaştı sonunda. Onlara, "Ey minik yavrularım, sizin hâlinizi nasıl sorayım?

"Geliniz bir kez yüzünüzü göreyim, kamınız açtır, sizi emzireyim.

"Ey körpe yavrularım geliniz; şimdi haberiniz olsun ki ana-sız kaldınız."

Yavrular, "Ana sen neler öğrendin?" dediler. "Bu tür sözler daha önce senin diline gelmezdi.

"Ey ana başına neler geldiğini anlat bize ki bu sözü bize dememiştin daha önce."

“Ya ana ne geldi söylen kim sizi
Dediğin yok idi bize bu sözü”

Geyik iyder “Kâfire tutulmuşam
Hak Resulünü payende vermişem”

İşbu sözü ediben ağlaştılar
Anasıyla bir zaman koklaştılar

Dediler “Sütün bize oldu harâm
Söyle sen Resul’e bizden selâm

“Koy bizi bu dağ içinde ölelim
Tanrı Resul’üne kurban olalım”

Geyik iyder “Ben giderem aradan
Sizlere destgır olsun Yaradan”

İşbu sözü ediben döndü geri
Dinle imdi Tanrı hükmün gel beri

Meğer kâfir beyi âdem gönderip
“Yoluna varın tuzak urun” deyip

Geliben tuzak kuruben gittiler
Ol geyiceği tuzaka tuttular

Kaldı geyik tuzak içre ağlayı
Tanrı’nın buyruğuna bel bağlayı

İyder “Ey âlemlerin sırtın bilen
Ey kamu dertlilere dermân olan

Geyik, “Kâfirler tarafından yakalandım.” dedi. “Buraya gelebilmek için Allah’ın Resulü’nü onlara kefil bıraktım.”

Bu konuşmadan sonra ağlaşmaya başladılar, analarıyla bir zaman koklaştılar.

Geyiğin yavruları, “Sütün artık bize haram oldu.” dediler. “Sen bizden Allah Resulü’ne selam söyle.”

“Bırak bizi bu dağ başında ölelim, Allah Resulü’ne kurban olalım!” dediler.

Geyik, “Ben buradan gidiyorum!” dedi, “Allah sizin yardımcınız olsun.”

Bu sözleri söyledikten sonra geyik geri döndü. Sevgili okur, şimdi geyiğin başına neler geldiğini, bu konuda Tanrı’nın verdiği hükmü görelim.

Geyik yavrularına gidince meğer kâfirlerin beyi gizlice adam göndermiş, “Varın, yoluna tuzak kurarak yakalayın!” demiş.

Kâfirler gelip geyiğin yoluna tuzak kurdular, geri dönen zavallı geyiği yeniden yakaladılar.

Zavallı geyik ağlayarak tuzak içinde kalakaldı. Tanrı’nın buyruğuna bel bağlamaktan başka yapabileceği bir şey yoktu.

“Ey âlemlerin sırmını bilen Allah’ım!” dedi. “Ey bütün dertlilere derman olan Rabb’im!

“Hiç kayırmazam bana oldu cefâ
İlla kefil oldu bana Mustafâ

“Dertliyem derman eriştir ya Hakûm
Ben zaifem hem senin lütfun azîm”

Geldi geyik tuzak içre durur
Hak Teâlâ Cebrail'e buyurur

“Tiz erişgil geyiği getir!” dedi
“Tuzağıyla Ahmed'e yetir” dedi

Geldi geyik ortaya “Allah!” deyî
“Hâlini gör ya Resulallah!” deyî

“Siz ayıplaman benim geç kaldığım
Size ma'lumdur benim ne olduğum”

Ol cuhudlar gördü geyik geldiğin
Mustafâ önünde özürlendiğin

Kırkı da ol dem Müslümân oldular
Küfrü koyup ehl-i imân oldular

Mustafâ ashab ile şâd oldular
Kaygudan cümlesi azâd oldular

Kâfirler gör nice dine döndüler
Din şayan olunca neler gördüler

Geyiği geri yerine gönderdiler
Kâfirleri hak dine döndürdüler

“Bana yapılacak eziyetten dolayı hiç kaygılanmıyorum. Fakat bana kefil olan Muhammed Mustafa için endişeleniyorum.

“Ey bilgiler bilgesi, dertliyim, bana derman erıştır. Ben zayıfım, senin lütfun ise çok büyüktür.”

Geyik tuzak içinde çaresiz beklemeye başladı. Bu sırada yüce Tanrı Cebrael’e buyurdu:

“Çabuk yetiş, geyiği kurtar!” dedi. “Tuzağıyla birlikte Ahmed’e ulaştır!” dedi.

Geyik Allah’ı anarak Peygamber’in huzuruna geldi, “Hâlimi gör ey Allah Resülü!” dedi.

“Geç kaldığım için beni ayıplamayınız, zaten başıma gelenler size bildirilmiştir.”

Kâfirler kurdukları tuzaktan kurtularak geyiğin geldiğini, Muhammed Mustafa önünde özür dilediğini görünce,

Kırkı da hemen Müslüman oldular, küfrü bırakıp imana geldiler.

Muhammed Mustafa ve ashabı büyük sevinç duydular, hepsi de kaygıdan kurtuldular.

Bakın kâfirler dine nasıl döndüler? Dine gelince neler yaptılar, neler gördüler?

Önce geyiği yeniden yavrularının yanına gönderdiler. Sonra da kabilelerindeki tüm kâfirleri hak dine döndürdüler.

HİKÂYE-İ MEVLİDİ'N-NEBİ

İşbu kıssa burada oldu tamâm
Mustafâ'nın ruhuna yüz bin selâm

Okuyanı dinleyeni yazanı
Rahmetinle yarlıgâlı ya Gani

MEVLİD HİKÂYELERİ

Bu hikâye burada tamamlandı. Muhammed Mustafa'nın ruhuna yüz bin selam olsun.

Ey yüceler yücesi Allah'ım, bu hikâyeyi okuyan, dinleyen ve yazanları rahmetinle günahlarından arındır, bağışla onları!

Hikâye-i Güvercin



Güvercin Hikâyesi

İşit imdi bir acâyip hoş haber
Kim ne demiş râviyân-ı mûteber

Resul ikinci namazın kılmuş idi
Dua edip el yüze sürmüş idi

Gördü sağ yanında güvercin uçar
Kondu Resul'ün dizine yaş saçar

Der Resul'e: "Sana geldim gizlegil
Bir doğan gelirse beni gizlegil

"Ol doğan üç gündür beni kovar
Cânım almak kastına olmuş süvar

"Gizler isen gizlegil şimdi gelir
Altı yavrum ya Resul öksüz kalır

"Ya gizlemezsen destur ver uçayım
Yüce yüce kayalara kaçayım"

Çün Resul işitti bu sözleri
Yaşile doldu mübarek gözleri

Resul iyder: "Yenime gir ey hü mâ m
Harâp olmuştur senin işin temâm

"Yüz bin doğan gelse seni vermezem
Başımı verip seni terk etmezem"

Çün güvercin girdi Resul yenine
Sen bak imdi Tanrı'nın takdîrine

Şimdi şaşırtıcı, hoş bir hikâye anlatalım. Bu hikâyeyi güvenilir aktarımlar anlatmışlardır.

Allah Resulü ikinci namazını kılmış, duasını bitirerek ellerini yüzüne sürmüştü.

Sağ yanında bir güvercinin uçtuğunu gördü. Güvercin gözlerinden yaşlar saçarak Allah Resulü'nün dizine kondu.

Dile gelerek Allah Resulü'ne, "Sana sığındım, beni sakla. Bir doğan gelirse beni ele verme." dedi.

"O doğan üç gündür beni kovalıyor, amacı benim canımı almak.

"Beni saklayacaksan hemen sakla, çünkü şimdi gelecektir. Eğer saklamazsan ey Allah Resulü, altı yavrum öksüz kalacaktır.

"Eğer beni saklamayacaksan izin ver uçayım, doğana yakalanmamak için yüce yüce kayalara kaçayım."

Allah Resulü güvercinin bu sözlerini duyunca, mübarek gözleri yaşla doldu.

Güvercine, "Kolumun ağzından içeri gir ey gayretli kuş, belli ki büyük bir tehlike içindesin.

"Yüz bin doğan gelse yine de seni vermem. Başımı veririm, seni doğana terk etmem." dedi.

Güvercin Allah Resulü'nün kol ağzından içeri girdi. Sen şimdi Tanrı'nın takdiriyle neler olacağına bak.

İndi ol saat havadan bir doğan
Yeri göğü titretip kıldı figan:

“Ya Resul gizleme vergil avımı
Yohsa hasta kılaram ben cânımı

“Gece gündüz ben havâda gezerem
Durmayıp ardınca anı süzerem

“Ol benim avımdır anı üzleme
Vergil avımı ya Resul gizleme

“Altı yavrum acıktı bakar yola
Pes ânı terk eyleme nite ola”

Resul iyder: “Bir koyun virem sana
Sen bağışla bu güvercini bana”

Ol iyder: “Koyun eti yemezem
Bana yaramaz ana ben bakmazam”

“Kendi etimden vereyim ben sana
Sen bağışla bu güvercini bana”

Resul iyder: “Âdem eti tatlıdur
Sözüm işit söz işitmek kutludur”

Çünkü baktı ol doğan bu işlere
Mustafâ batmış idi teşvişlere

Razı oldu doğan işbu kavula
Kim Resul'ün etin alıp savula¹

¹ Olayın akşını sürdürmek için bu beyit yazmalardan eklendi.

Tam o sırada havadan bir doğan indi. Yeri göğü titretircesine feryat etti:

“Ey Allah Resulü, avımı saklama, bana ver. Yoksa sağlığımı yitirir, kendime zarar veririm.

“Ben nicedir gece gündüz havada geziyor, hiç durmadan ardınca uçup o güvercini izliyorum.

“O benim avımdır, onu kollama; ey Allah Resulü, avımı bana ver, onu saklama.

“Yuvada bekleyen altı yavrum acıktı yola bakıyor, eğer güvercini bırakmazsan nasıl doyarlar?”

Allah Resulü doğana, “Sana bir koyun vereyim, sen de bu güvercini bana bağışla!” dedi.

Doğan bu teklifi, “Ben koyun eti yemem, bana yaramaz, bu yüzden koyun eti istemem.” diyerek geri çevirdi.

O zaman âlemlere rahmet Peygamber, “Kendi etimden vereyim ben sana, sen de bu güvercini bana bağışla!”

İkna etmek için, “İnsan eti tatlıdır.” dedi Allah Resulü, “Sen sözümü dinle, söz dinlemek kutlu bir iştir.”

Doğan bu olup bitenlere şaşıtı, Muhammed Mustafa’nın tutumu onu kararsızlığa düşürmüştü.

Sonunda doğan, bu söze ve Allah Resulü’nün etinden bir parça alıp gitmeye razı oldu.

Resul buyurdu bıçak getirdiler¹
Hep sahabe kayguya oturdular

Hitap geldi bıçağa “Kesme!” dedi
“Ger kesersen al bîzarlık beratı”

Urdu bıçağı mübarek koluna
Kesmedi bıçak kodu sağ yanına

Kesmedi çünkü tenini ol bıçak
Nice kessin “Kesme!” dedi ana Hak

Kakıyiben bıçağı çaldı taş²
Ol taşı kesti bıçak baştanbaş

İyder “Ya asi bıçak taşı kestin
Niçin sen bu işi tamam etmedin?”

Allah dil verip bıçak söyledi
“Ya Resul Çalap kesme dedi”

Her birisi anda hayran oldular
Resul’ün itikadını bildiler

Güvercin silkindi oldu Cebrâil
Doğan silkindi oldu Mikâil

Dediler: “Hakkâ ki sen oldun habib
Sen olupsun cümle dertlere tabib

¹ Bu dize yazmalara göre yeniden düzenlendi.

² Buradan başlayarak dört beyit, anlam boşluğunu gidermek için yazmalardan eklendi.

Allah Resulü buyurdu, bir bıçak getirdiler. Bütün ashap derin bir kaygı içinde bekliyorlardı.

Ulu Tanrı'dan bıçağa emir geldi, "Kesme!" buyruldu. "Eğer kesersen kendi kendine kıymış olursun!"

Mübarek Allah Resulü, bıçağı koluna vurdu, fakat bıçak kesmedi. Bunun üzerine onu sağ yanına bıraktı.

Bıçak, Evrenin Övüncü'nün tenini kesmedi. Nasıl kessin? Cenab-ı Hak ona "Kesme!" buyurdu.

Allah Resulü, kızarak bıçağı taşa çaldı, bıçak taşı baştan-baş keserek ikiye böldü.

"Ey asi bıçak!" dedi, "Taşı kesiyorsun da benim işimi neden bitirmedin?"

Allah dil verdi, bıçak konuşarak "Ya Resul, ulu Tanrı kesme buyurdu" karşılığını verdi.

Oradaki herkes bu işe şaşır kaldı ve Allah Resulü'nün yapmak istediği iş konusundaki inancının doğruluğunu anladı.

Güvercin Allah Resulü'nün kolundan çıktı, silkinerek Cebrael oldu. Doğan da silkindi, Mikail oldu.

Cebrael ile Mikail, "Sen ulu Tanrı'nın sevgilisi oldun!" dediler. "Sen bütün dertlilerin dermanısın!"

“Senin için Hak yarattı âlemi
Arşı kürsi ins ü cinni âdemi

“Biz senin nolduğunu bilmiş idik
Şefaatin ummaya gelmiş idik

“Kul şefaât evliyalar serveri
Cümle peygamberlerin hem rehberi”

Fâilâtün fâilâtün fâilât
Ver Muhammed Musavfâya salavât

“Ulu Tanrı senin için yarattı evreni. Arşı, kürsüyü, bildik bilmedik bütün insanları.

“Biz senin ne olduğunu biliyorduk. Buraya, şefaatinin ummak amacıyla geldik.

“Ey Allah dostlarının önderi, ey cümle peygamberlerin rehberi, bize şefaatiyle!”

Fâilâtün fâilâtün fâilât. Ver Muhammed Mustafa'ya salavat.

Hikâye-i
İsmail ve İbrahim
Aleyhisselam



İsmail ve İbrahim
Hikâyesi
Allah'ın Selamı Üzerlerine Olsun

Evvel Allah adını yâd idelim
Sonra dönüp söze bünyâd idelim

Hem salavât verelim Peygamber'e
İki cihân güneşi ol servere

Şöyle gördüm kitab içte Halil
Tanrı'ya yalvarır "Ey Rabbi'l-celil

"Bir oğul bağışla lütfunla bana
Sevdiğimi kurban eyleyem sana"

Bunca yalvardı dün ü gün Hazret'e
Ta Halil İsmail'e oldu ata

İsmail oldu olalı sevgülü
Len tenalü'l-birre hattâ tünfıkû¹

Sevdiğin ne kim bana vermeyesin
Sevdiğin nesneye hem ermeyesin"

Düşde gördü "Ya Halil ol dediğin
Niçin kurban eylemezsin sevdiğin

"Bana va'din böyle idi vereyim
Sevdiğimi sana kurban edeyim"

Tanla yüz koç kurban eyledi Halil
Ol gece yine nida etti Celil

¹ "Sevdiğiniz şeylerden bağışlamadıkça asla iyiliğe ulaşamazsınız." (Kur'an, Al-i İmran, 3/92.)

Önce Allah adını analım, sonra dönüp söze başlayalım.

Hem de Peygamber'e, o iki dünya güneşine, o insanlığın ulu önderine salavat verelim.

Bir kitapta şöyle gördüm: Allah'ın dostu İbrahim Tanrı'ya yalvarır: "Ey ulu Rabb'im,

"Lütfunla bir oğul bağışla bana, bu bağışına karşılık sevdiğimi kurban eyleyeyim sana."

Uzun zaman gece gündüz yalvardı ulu Tanrı'ya, sonunda İbrahim'e oğlu İsmail bağışlandı.

Doğduktan sonra İsmail, babası İbrahim'in sevgilisi oldu. "Sevdiğiniz şeylerden bağışlamadıkça asla iyiliğe ulaşamazsınız."¹

Bu ayetin anlamına göre sevdiğin her kimse, onu Allah'a vermedikçe sevdiğin nesneye ulaşamazsın.

Düşte gördü İbrahim: "Ya Halil, söz verdiğin gibi sevdiğini bana neden kurban eylemiyorsun?

"Bana sözün böyleydi. 'Bana bir oğul bağışla, sevdiğimi sana kurban edeyim.' demiştin."

Sabah olunca Tanrı dostu İbrahim yüz koç kurban eyledi. Ulu Tanrı o gece yine seslendi:

¹ Kur'an, Al-i İmran, 3/92.

“Ya Halil sen kavline durmaz mısın?
Sevdiğin nesneyi terk etmez misin?”

Yüz devesi var idi ki sevgili
Şöyle ki cümleden idi sevgili

Tanlacak durur katar ile yeder
Ver salvat iydivereyim nider

Yüz deveyi kurban eyledi Halil
Ol gece yine nida kıldı Celil

Yine düşte gördü “Kurban vermedin
Kavline erip sözünde durmadın!”

Yüz has atı var idi hem gözledi
Sıra sıra kamusun boğazladı

Halil iyder “İşi tamam işledim
Sevdiğimin kamusun bağışladım”

Yine düşte gördü kim “İşlemedin
Sevdiğini bize bağışlamadın

“İsmail’dir sevdiğin bil ya Halil
Bizim için anı kurban eylegil

“At, deve boğazlamağın sen kogıl
Durgıl İsmail’ini kana yugıl”

Gördü yetmiş defa hem bu düşü
İyder “Eylemek gerek işbu işi”

“Ya Halil, sen sözünde durmaz mısın? Sevdiğin nesneyi terk etmez misin?”

Çok sevdiği yüz devesi vardı. Bunlar, yanında her nesneden sevgiliydi.

Sabah olunca kalktı, deve sürüsünü önüne katıp götürdü. Bir salavat ver, ne yaptığını sana anlatayım.

Tanrı dostu İbrahim, yüz deveyi kurban eyledi. Fakat o gece yine seslendi ulu Tanrı.

Yine düşünde gördü: “Kurban vermedin! Sözünde durarak sevdiğini kurban etmedin!”

Yüz saf kan atı vardı, hepsi de birbirinden güzeldi; sıra sıra dizip tümünü kurban eyledi.

Tanrı dostu İbrahim, “Sözümü yerine getirdim, ne kadar sevdiğim varsa hepsini kurban eyledim.” dedi.

Düşünde yine gördü: “Sözünü yerine getirmedi, sevdiğini bize bağışlamadın!”

“Ey Halil, bil ki sevdiğin İsmail’dir, bizim için onu kurban etmelisin!”

“At, deve boğazlamayı bırak sen, kalk, İsmail’ini kanla yıkayarak arındır!”

Tanrı dostu İbrahim, yetmiş kez bu düşü gördü. Sonunda “Bu işi yapmak gerek!” dedi.

Uykusundan İbrahim belinledi
“İsmail'im!” deyiben çok inledi

“Eğer desem ben anın anasına
Bencileyin od düşiser cânına

“Yeğrek oldur bu sözü ben söyleyem
Oduna gidem deyi yol gözleyem”

İbrahim geldi buyurdu Hacer'e
“İsmail'in yıkayıp saçın tara

“Tonların yu hem ellerin kınala
Benim ile bile oduna gele”

Ne bilirdi anı miskin anası
İletir boğazlamaya babası

Dura geldi ve sığadı kolların
Kınaladı İsmail'in ellerin

Donların giydirdi ve ısmarladı
Elin aldı Halil'e ısmarladı

Görüşüben öptü hem iki gözü
Koktu boynun yüzüne urdu yüzün

İyder “Ayrılmagıl atandan canım
Bu fanide varlığım sensin benim

“Gözlerim seninle görür dünyayı
Tez gel yola baktırmagıl ananı”

İbrahim uykusundan korkuyla sıçradı, "İsmail'im!" diyerek inleye inleye ağladı.

Tanrı dostu İbrahim, "Eğer İsmail'in anasına söylersem benim gibi onun da yüreğine ateş düşer.

"En iyisi ben, 'Oduna gidiyorum!' diyerek yola çıkayım." diye düşünerek karar verdi.

İbrahim geldi, Hacer'e, "İsmail'i yıkayıp saçını tara!" buyurdu.

"Giysilerini de yıka, hem ellerini de kınala. O da benimle birlikte oduna gelsin!"

Zavallı anası, babasının oğlunu kurban etmeye götürdüğünü nereden bilsin!

Hemen kalktı, sıvadı kollarını, kınaladı İsmail'in ellerini.

Temiz giysilerini giydirdi, elinden tutup Tanrı dostu İbrahim'e teslim etti.

Aynılırken sandı, iki gözünden öptü, boynunu kokladı, yüzünü yüzüne sürdü.

"Sakin babandan ayrılmı canım!" dedi. "Bu yalan dünyada bütün varlığım sensin benim.

"Gözlerim dünyayı seninle görür; tez gel, ananın gözünü yolda bırakma!"

Ana böyle deyib döndü geru
Erdi şeytan-ı lain göksün uru

İyder "Eyvah ol nazenin İsmail
Aldı gitti boğazlamaya Halil"

Hacer iyder "Hey koca asın katı
Oduna ilette atası anı"

İblis iyder "İsmail'den el yugl
Yasını tut anınçün ağlagıl"

Hacer iyder "Yürü hey yüzü kara
Oğlun ölüümeye ol kaçan vara?"

İblis iyder "Emir kıldı ol Celil
Dosttur dost sözünü sınımaz Halil"

Hacer iyder "Çünkü dost buyurucu
Pes sen iblissin meğer yol urucu"

Hacer çün şeytanı kör eyledi
İlla ol söz Hacer'e kâr eyledi

Gitti iblis Hacer ağlar zarı zar
Gör ki iblis yine ne fitne düzer

Çünkü ol atlandı hile atına
Erdi ol dem İsmail'in katına

İyder "Ahir duydu ol miskin anan
Seni boğazlayacağını atan

Anası böyle dedi, geri döndü. Lanetlenmiş şeytan göğsünü döverek hemen yetti.

Hacer'e "Eyvah! İbrahim, o nazlı İsmail'i alıp boğazlamaya götürdü." dedi.

Hacer, "Hey taş kalpli ihtiyar, babası oduna götürdü onu." dedi.

İblis, "Sen artık İsmail'den elini yıka, yasını tut, onun için ağlamaya başla!" dedi.

Hacer, "Yürü hey kara yüzlü, babası oğlunu öldürmeye niçin götürsün?" dedi.

İblis, "Ulu Tanrı öyle emretti, İbrahim O'nun dostudur, İbrahim, dostunun sözünü kıramaz." dedi.

Hacer, "Mademki öyle buyuran dosttur, öyleyse sen de yol vurucu iblissin!" dedi.

Hacer şeytanı başından savsa da onun sözleri, özellikle de oğlunun öldürüleceği sözü yüreğine işledi.

İblis gidince Hacer inleye inleye ağlamaya başladı. İblisi görün ki yine ne fitneler düzüyor!

İblis, hile atına bindi, anında İsmail'in yanına vardı.

İsmail'in kulağına fısıldadı, "Sonunda zavallı anan, babanın seni boğazlayacağını duydu!" dedi.

"Bana iyder İsmail'im kanıdır
Uş beni gönderdi seni istiyor"

İsmail iyder "Ne dersin ey kişi
Ne fehmine işler atam bu işi?"

İblis iyder "Seni boğazlar Halil"
Kakdı taş ile attı İsmail

İblisin urdu çıkardı bir gözün
Halil iyder "Ahır kör etti özün"

Telâhar attı yüzüne la'net taşın
Sanki yardın o taş ile başın

Aldı İsmail'in elin eline
Gider imdi kendi sahra yoluna

Gide gide erdiler bir halvete
Tanrı'nın buyruğudur gerek tuta

Baktı Halil İsmail'in yüzüne
İçi kaynar geldi yaşlar gözüne

İyder "Ey Hak ciğerimdir nideyim
İsmail'i nice ben terk edeyim

"Ya boğazlamaya nice tuyayım
Gül yüzünü nice kana boyayım

"Eyle tut kim boğazlamaya kıyam
Anası sorar ise n'oldu diyem?"

“Bana, ‘İsmail’im nerededir?’ diye sordu, seni ona götürmem için beni gönderdi.”

İsmail, “Sen ne dersin be adam! Hangi akla hizmet için babam böyle bir iş yapar?” karşılığını verdi.

İblis, “Tanrı dostu baban seni boğazlayacak!” dedi. İsmail kalktı, ona bir taş attı.

İsmail’in attığı taş, iblisin bir gözünü çıkardı. Tanrı dostu İbrahim, “Sonunda kendini kör etti!” dedi.

İsmail bir lanet taşı daha attı iblise, bu taşla da başını yardı.

İbrahim, aldı İsmail’in elini eline, sahra yoluna düşerek gitti.

Gide gide ıssız bir yere vardılar. Tanrı buyruğunu tutması gerekti.

İbrahim İsmail’in yüzüne baktı, içi kaynadı, yaşlar doldu gözüne.

“Rabb’im ciğerimdir, ne yapayım?” dedi. “İsmail’i ben nasıl terk edeyim?”

“Ya onu boğazlamaya nasıl kıyayım, gül yüzünü al kana nasıl boyayayım?”

“Say ki onu boğazlamaya kıyayım, anası sorunca ona ne diyeyim!” diye geçirdi içinden.

Yine iyder “Ne çare etmek gerek
İsmail’i bugün terk etmek gerek!”

İsmail’in aldı elini çeker
Gözleri atasının yaşlar döker

İsmail iyder “Nedir ağladığın?
Ben bilirem sen beni aldadığın”

Halil iyder “Ne diyem oğlum sana
Seni kurban diledi dostum bana”

Ya büneyye fil menami inni era
Kale İsmailü ef’al ma tera¹

“Sen bir oğul birle ben bir canıla
Çok mudur kul olmağa sultanıla”

Ka’be’ye karşı oturdu İsmail
Bıçak aldı üstüne geldi Halil

Canavarlar cümle karşı geldiler
İsmail için kamu ağladılar

Kuşlar üstüne gelip saf bağladı
Ânın için hep kamusu ağladı

Dedi babasına “Oldur dileğim
Anama gösterme kanlı gömleğim”

¹ Saffat Suresi, 37/102. Âyete gönderme: “Sonra, çocuk onunla yürüyüp gezecek yaşa erişince, İbrahim, “Yavrucuğum! Evet, ben rüyada seni boğazladığımı görüyorum, bir düşün, ne dersin?” dedi. O dedi ki: “Babaçığım! Sana buyruları yap! Allah dilerse, beni sabredenlerden bulacaksın.”

Yine, kendi kendine “Ne çare, bu işi yapmam gerek, İsmail’i bugün terk etmem gerek!” dedi.

İsmail’in elinden tutarak götürürken bir yandan da gözlelerinden yaşlar boşanıyordu.

Babasının ağladığını gören İsmail, “Neden ağlıyorsun?” dedi. “Senin beni aldattığını biliyorum!”

Tanrı dostu İbrahim, “Sana ne diyeyim oğlum!” dedi. “Dostum Tanrı, seni kurban etmemi buyurdu bana.”

İbrahim, “Oğulcuğum, düşümde seni boğazladığımı görüyorum.” dedi. İsmail, “Sana buyrulanı yap!” karşılığını verdi.¹

İsmail, babasını yüreklendirircesine “Sen bir oğul yitireceksin, ben de bir can; sultanlar sultanı Tanrı’ya kulluğumuzu göstermek için bu özveri çok mudur?” dedi.

İsmail, Kâbe’ye karşı oturdu. Tanrı dostu İbrahim, bıçağını alarak onun üstüne geldi.

Çevredeki bütün hayvanlar oraya toplandı, hepsi İsmail için gözyaşı dökmeye başladı.

Kuşlar gelip üstünde saf bağladı, İsmail için hepsi birden çığlıklar atarak ağladı.

İsmail, Tanrı dostu babasına, “Dileğim odur ki kanlı gömleğimi anama gösterme!” dedi.

¹ Saffat Suresi, 27/102. âyete gönderme.

Çün vasiyet kıldı çöktü dizlerin
Bağladı âsî nergis gözlerin

İyder “Ey baba âsî değilem
Âsiler gibi niçin bağlu olam?”

“Elim ayağım çözüp boğazlagıl
Ta ki bileler mu’tidir İsmail

Çözdü ellerini verdi boğazın
Hulkuna çaldı bıçak yetmiş kezın

Nice kim çaldı bıçağı kesmedi
Nice kessin kim Çalab “Kesme!” dedi

Kakdı Halil bıçağı çaldı taşa
Kesti bıçak ol taşı baştanbaşâ

İyder “Ey âsî bıçak kestin taşı
Ya niçin işlemedin işbu işi?”

Dile gelip dedi bıçak “Ya Halil
Kesme dedi bir kılın Rabb-i Celil”

Çün Halile değdi bıçaktan cevâb
Hak Çalab Cebraîl’e kıldı hitâb

“Tez indirgil İsmail’e kurbânı
Kurtarayın ol feda olan cânı”

Hak nida etti ki “Bitti bu işin
Yerine geldi ya İbrahim düşün”

İsmail, dileğini söyledikten sonra diz çöktü; babası, onun nergis gözlerini bağladı.

İsmail, “Baba, ben âsi değilim, âsiler gibi gözlerim neden bağlansın?” dedi.

“Elimi ayağımı çözerek öyle boğazla ki İsmail’in Tanrı buyruğuna nasıl boyun eğdiğini herkes bilsin!”

İbrahim oğlunun ellerini çözdü. İsmail boynunu teslim etti babasına. İbrahim tam yetmiş kez oğlunun boğazına çaldı bıçağı.

Ne kadar çaldıysa bıçağı İbrahim, bıçak kesmedi. Nasıl kes-sin ki ulu Tanrı ona “Kesme!” buyurdu.

İbrahim taş vurdu bıçağı, baştanbaşa kesti bıçak o taşı.

Tanrı dostu, “Ey âsi bıçak!” dedi, “Taşı kesiyorsun da neden yapmıyorsun bu işi?”

Bıçak dile geldi, “Ey Tanrı’nın dostu, yüce Rabb’im, ‘Bir kır-lı bile kesme!’ buyurdu.”

Bıçak bu açıklamayı yaparken İbrahim’e, ulu Tanrı da Cebrael’e seslendi.

“Tez İsmail için bir kurban indir, kendini bana adayan canı kurtarayım!”

Ulu Tanrı seslendi: “Bu işin bitti. Ya İbrahim, yerine geldi düşün.” buyurdu.

Halil iyder "Kesmedim ben oğlum başın
Nice tamam cyledim ben dost işin"

Geldi nida "Sana baş kes demedim
İsmail'den sevgini kesgil dedim

"Bizim için oğluna çaldın bıçak
Dostluğun hazretimde oldu hak"

Ta Halil'in emrine ferman ola
İsmail'in derdine derman ola

Sen dahi Hak'tan hata bulmayasın
Ta bıçağı nefsine çalmayasın

Bunda hatm oldu bu kıssa ey hü mâ m
Mustafâ'nun rûhuna yüz bin selâm

İbrahim, “Ben oğlumun başını kesmedim, nasıl tamamlamış oluyorum Dost’un işini?” dedi.

Yeniden seslendi ulu Tanrı, “Sana başını kesmedim, İsmail’in sevgisini benim sevgimin önüne geçirme dedim.”

“Yine de sen, bizim için oğluna bıçak çaldın, böylece yanımda dostluğunu kanıtladın.”

Artık İbrahim’in buyruğu ferman olur, İsmail’in derdine de derman olur.

Sen de Hakk’ın buyruklarını yanlış anlama, İbrahim gibi bıçağı kendine çalma.

Bu hikâye burada tamamlandı saygıdeğer okur, Muhammed Mustafa’nın ruhuna yüz bin salat ve selam getir.

Hikâye-i Kesikbaş



Kesikbaş Hikâyesi

Başlayalım söze bismillah ile
Dürüşelim dün ü gün Allah ile

Bir hikâyet dilime geldi an
Eydiserem Hak kular ise yân

Çün Barî kıla dilime söyleyem
Mustafâ mu'cizâtın şerh eyleyem

Otururdu Mustafâ dört yâr ile
Otuz üç bin sahabe cümle bile

Bakarlardı Resul'ün ay yüzüne
Kulak vermişlerdi şeker sözüne

Gördüler kim bir âdem kesik başı
Girdi içeri döker gözü yaşı

Ak sakallı sanasın nûrdur akar
Nûra bakar kim ki yüzüne bakar

Ne ayağı var idi hem ne eli
Bir kesik baştır hemân söyler dili

Gövdesi yok bir acayip başdurur
Şehid olmuş gözleri hem yaşıdurur

Yüzünü vurdu yere kıldı zari
Zari zari ağladır Peygamber'i

Ali durup anda destûr diledi
Ol başı getirmeğe kast eyledi

Söze bismillah ile başlayalım, gece gündüz Allah için çalışalım.

Dilime güzel bir hikâye geldi, ulu Tanrı yardım ederse anlatayım.

Mademki ulu Tanrı dilime getirdi, anlatayım, Muhammed Mustafa'nın mucizelerini açıklayayım.

Varlığın övücü Muhammed Mustafa dört yakın dostu ve otuz üç bin sahabesi ile oturuyordu.

Hepsi Allah Resulü'nün ay yüzüne bakıyorlardı, onun şeker sözlerine kulak vermişlerdi.

Birden içeriye kesik bir insan başı, gözlerinden yaşlar saçarak girdi.

Aksakalları akan bir nur gibiydi, yüzüne bakan nura batıyordu.

Ne ayağı vardı ne de eli, bir kesik baştı ama dili söylüyordu.

Bedeni olmayan acayip bir baştı, şehit olmuştu, gözleri yaşlıydı.

Yüzünü yere vurdu, inleyerek ağladı, Allah Resulü'nü de gözyaşlarına boğdu.

Allah'ın aslanı Ali ayağa kalkıp izin istedi, o başı getirmeye çalıştı.

Tuttu Ali başı kaldıramadı
Miskal ü zerre yerden ayıramadı

Gayretinden Ali'nin ussı gider
Ol baş iyder "Ya Resul Ali nider?"

"Ali gibi bin dahi olur ise
Cümlesi da'vâ ile gelir ise

"Kimse beni her giz kaldıramaya
Zerre kadar yerimden ayıramaya

"Dürüşürdüm dün ü gün Allah ile
Allah adı hem dahi benim ile

"Elli bir kez dahi varmışam hacca
Çok tımar eylemişem yalın aca

"Kâh yürürdüm yeryüzünde at ile
Kâh çıkardım göğe mu'cizât ile

"Kâh girerdim âdemî sûretine
Kâh varırdım melekler katına

"İsm-i a'zam duasın bilir idim
İsa ile ben namaz kılar idim

"Kal'a-i zerrin idi şehrim benim
Şeyh Abdullah idi adım benim

"Bir hub oğlum bir hatunum var idi
İkisi de benim ile yâr idi

Veliler sultanı Ali başı tuttu ama kaldıramadı, yerden bir milim bile ayıramadı.

Çabasından Ali'nin aklı başından gitti. Kesikbaş, "Ey Allah Resulü, Ali ne yapıyor?" dedi.

"Bin tane Ali daha olsa hepsi birden beni yerden kaldırmak için gelse

"Beni yerden hiçbir zaman kaldıramazlar, yerimden bir milim bile ayıramazlar.

"Gece gündüz Allah için çalışırdım, Allah adı bir an olsun dilimden düşmezdi.

"Elli bir kez hacca gittim, çok çıplakları giydirdim, çok açları doyurdum.

"Kimi zaman yeryüzünde atla gezerdim, kimi zaman mucizeyle göğe çıkardım.

"Kimi zaman insan lalığına girerdim, kimi zaman melekler katına giderdim.

"İsm-i azam duasını bilirdim, İsa Mesih ile birlikte namaz kıldardım.

"Altın Kale'ydi benim şehrim, Şeyh Abdullah'ı adım benim.

"Bir güzel oğlum, bir hatunum vardı; ikisi de benim huydaşım, yoldaşımdı.

“Oğlum ile gövdemi bir dev yedi
Ya Resulallah meded eyle!” dedi

“Avretimi aldı gitti kuyuya
Kaygu komaz gözlerimi uyuya

“Dâdımı ger alivermezsen benim
Kıyamette davacınım ben senin”

Bu sözü işitti çün Ali turu
Zülfikar bağladı geldi ileri

Der Resul'e "Destur vergil varayım
Zülfikâr ile devî öldüreyim

“Ya ben ölem ya devin başın kesem
Yer dibinde görürsem ânı basam

“Ben erenler mahfilinde durmuşam
Ayrık erlik da'vâsını kalmışam”

Resul iyder “Ya Ali varma ana
Olmasın kim bir ziyân gele sana”

Ali iyder “Çare yok varsaram
Başıma yazılanı görüserem

“Dev elinden alayım ol avreti
Almaz isem kanı İslâm gayreti”

Ali'yi gönderdiler ol menzile
Otuz üç bin sahabe cümle bile

“Oğlum ile gövdemi bir dev yedi, ey Allah Resulü bana yardım eyle!” dedi.

“Hatunumu alıp bir kuyuya götürdü; kaygı, gözlerimde uyku bırakmadı.

“İntikamımı eğer alıvermezsen benim, kıyamette davacı-
nım ben senin.”

Tanrı aslanı Ali bu sözü duyunca kalktı, Zülfikar’ı kuşa-
narak ileri geldi.

Allah Resulü’ne, “İzin ver gideyim, Zülfikâr ile o devi öl-
düreyim.” dedi.

“Ya ben öleyim ya da devin başını keseyim, yer altında sa-
vaşarak onu yeneyim.

“Ben erenler meydanında durmuşum, ayrık erlik davası
kılmışım.”

Allah Resulü, “Ya Ali, oraya gitme. Sana bir zarar gelme-
sini istemem!” dedi.

Allah’ın aslanı, “Başka çare yoktur, oraya gitmeliyim, al-
nıma yazılanı görmeliyim!” dedi.

“O hatunu devin elinden almalıyım. Bunu yapmazsam Müs-
lümanlık gayreti nerede kalır?”

Veliler sultanı Ali’yi kuyunun bulunduğu yere gönderdiler,
otuz üç bin sahabe hep birlikte onu yolcu ettiler.

Bindi Döldül'e takındı Zülfıkâr
Hem Hüseyin ile Hasan eyledi zâr

Gitti Ali dahi kesik baş ile
Döndü ashablar kamu gözyaşıle

Şol Ali sürer idi Döldül atı
Ol Kesikbaş gider Döldül'den katı

Dağ ü taş demez yurvarlanır geçer
Sanasın kim kanadı vardır uçar

Ok atımı Ali'den önce gider
Yedi Mushaf Kur'an'ı ezber eder

Kande kim Ali namaz kılar idi
Ol Kesikbaş gözüyle kılar idi

Ali öper ol Kesikbaş'ın yüzün
Mendil ile hem siler yüzün gözün

Yedi gün dün demeyip sürdüler
Akıbet bir mürğizara geldiler

Vardı ol yazıda bir derin kuyu
Çıkar ol kuyudan cehennem suyu

Ol baş iyder "Ya Ali dev kuyusu
Bu kuyudur kal'asının kapusu

"Daima bundan çıkar bundan geçer
Yediği âdem eti ömrü geçer"

Şah-ı Merdan Zülfikar'ı kuşandı, Düldül'e bindi. Hüseyin ile Hasan babalarının arkasından gözyaşı döktüler.

Allah'ın aslanı Ali, Kesikbaş'la birlikte gitti. Sahabeler onu uğurlayarak gözyaşları içinde geri döndüler.

Ali Düldül'ü olanca hızıyla koşturuyordu, Kesikbaş ise Düldül'den de hızlı gidiyordu.

Dağ taş demiyor yuvarlanarak geçiyordu. Hızına bakılsa kanadı var da uçuyor sanılabilirdi.

Bir ok atını Ali'den önde gidiyor, bir yandan da yedi kitap ve Kur'an'ı ezbere okuyordu.

Şah-ı Velayet her nerede namaz kılırsa Kesikbaş da göz işaretiyle namazını kılıyordu.

Ali, Kesikbaş'ın yüzünü öpüyor, mendiliyle yüzünü gözünün tozunu silip temizliyordu.

Yedi gün, gece demeden gündüz demeden yol aldılar, sonunda kuş yatağı bir çimenliğe ulaştılar.

O çimenlikte derin bir kuyu vardı, o kuyudan cehennem suyu çıkıyordu.

Kesikbaş, "Ya Ali, devin kuyusu budur. Bu kuyu onun kallesinin kapısıdır." dedi.

"Her zaman buradan girer, buradan çıkar, ömrü insan eti yemekle geçer."

Ali ol dem döndü baktı Düldül'e
Beş yüz kulaç kemendi vardı bile

Kement ucun bir kayaya bağladı
Ol Kesikbaş Düldül ile ağladı

Ali iyder "Himmetin tutun bile
Ola kim ol hak Çalab yardım kıla"

Kement ucun Ali aldı eline
Allah adın çok getirdi diline

Agul agul kuyuya indi Ali
Tanrı'nın arslanı ol gerçek veli

Aşağı baktı gördü kuyu ırak
Kendiye iyder "İpi elden bırak"

Ali çün kemendi elden kodu
İsm-i a'zam duasını okudu

İner idi kuyuya yavlak katı
Getirirdi tekbir ve salavatı

Yedi gün yedi gece iner idi
Kâh başı kâh ayağı döner idi

Şükr iderdi daima ol Tanrı'ya
Sıdkıla ihlâsile ikrar ile

Bun yerinde nideyim dimez idi
İnleyib kaygusun yimez idi

Ali dönüp Düldül'e baktı, üzerinde beş yüz kulaç uzunluğunda bir kemendi vardı.

Allah'ın aslanı kemendin bir ucunu bir kayaya bağladı. Kesikbaş ile Düldül Ali için endişelenerek ağladılar.

Şah-ı velayet, "Benim için dua edin, belki ulu Tanrı bana yardım eder!" dedi.

Ali, kemendin bir ucunu eline aldı. Diliyle aralıksız Allah adını anıyordu.

Ali, o Tanrı'nın aslanı, o gerçek veli, ağır ağır kuyuya inmeye başladı.

İp bitince aşağı baktı. Gördü ki kuyunun dibi uzak. Kendine, "İpi elinden bırak!" dedi.

Ali, ism-i azam duasını okuyarak kemendi elinden bıraktı.

Ali büyük bir hızla düşmeye başladı. Bir yandan da sürekli tekbir ve salavat getiriyordu.

Yedi gün, yedi gece yol aldı kuyunun içinde. Kimi zaman başı, kimi zaman ayağı dönüyordu aşağı.

Sürekli doğrulukla, içtenlikle, teslimiyetle ulu Tanrı'ya şükrediyordu.

Bu sıkıntılı yerde ne yapayım diye düşünmezdi, ne inler ne de kaygı çekmedi.

Namaz vakti olduğun bilir idi
Göz ucuyla namazın kılar idi

Sekiz günde ayağı erdi yere
Bir saat oturdu kim aklın dere

Ali gördü anda bir demir kapı
Secdeye vardı Hakk'a kıldı tapı

Kapıyı kopardı gördü bir saray
Ol sarayda bir hatun var sanki ay

Hoş namaz kılar ol âhiret hatunu
Ah edicek göğsü çıkar tütünü

Gökçek yüzü sarayı nur eylemiş
Tanrı aşkı gönlünde yer eylemiş

Seccadesi yaş ile hem dolmuş
Ol Kesikbaş'ın helali bu imiş

Ali anda gördü kim bir odada
Beş yüz Sünni Müslüman bir arada

Elleri boyunlan bağludurur
Dev elinden ciğeri dağludurur

Çün Ali'yi gördüler biçareler
Dilediler karşısına varalar

Anlar iyder "Ya Ali feryad" deyi
"Bu dev elinden bizi kurtar" deyi

Namaz vakti geldiğinde anlar, göz ucuyla namazını kı-lardı.

Sekizinci gün ayağı yere değdi. Aklını toparlamak için bir saat orada oturdu.

Kendisine gelince çevresine bakınan Ali, orada demir bir kapı gördü. Secdeye vararak Hakk'a kulluğunu sundu.

Kapıyı kopardı, bir saray gördü. Saraya girdi, ilk odada ay yüzlü bir hatun gördü.

Bu ahiret hatunu güzel güzel namaz kılıyordu. Ah çektikçe tütünü [duman] göğ-e çıkıyordu.

Gökçek yüzü sarayı nura boğmuştu. Belli ki Tanrı aşkı gön-lünde yer eylemişti.

Hatunun seccadesi gözyaşlarıyla ıslanmıştı. Meğer bu Kesikbaş'ın helali olan hatunmuş.

Ali sarayın ikinci odasına geçti. Bu odaya kapatılmış beş yüz Sünni Müslüman buldu.

Müslümanların elleri, boynları bağlıydı. Dev elinden ci-ğerleri dağlıydı.

Müslümanlar Allah'ın aslanı Ali'yi görünce kalkıp sevinçle karşıladılar.

Bir ağızdan "Ya Ali imdat!" diye feryat ettiler. "Bu dev elin-den kurtar bizi!"

“Beş bin idik beş yüzümüzü kodı
Günde yüz kişilerin gözün yedi”

Ali iyder “Beni kim dedi size?”
Onlar iyder “Mustafâ geldi bize

“Bize dedi Ali bunda geliser
Sizi bu dev elinden aliser”

Sıçradı gitti Ali bir saraya
Gördü bir dev ki benzer minareye

Uykuya varmışıdı horlar ol lain
İçi dışı dolmuşudu küfr ü lîn

Şöyle katı nefesi andan çıkar
Burc u baruya dokunursa yakar

Baş kümbet kolları şah-ı çınar
Gözleri külhan namı gibi yanar

Uyur dev öldürmek erlik değil
Yavuz atı kazanmak dirlik değil¹

Ali na’ra urdu dev uyanmadı
Na’ra onun cânına kâr eylemedi

Bir dahi Ali yine na’ra urdı
Dev uyarup yerinden durugeldi

Katı katı Ali’ye dönüp bakar
Dişlerini biribirine çakar

¹ Bu beyit basılı nüshalarda yoktur, anlam boşluğunu doldurmak için yazmalardan ekledik.

“Beş bin kişiydik, yalnız beş yüzümüzü bıraktı. Günde yüz kişinin gözlerini yiyor.”

Ali, “Benim geleceğimi size kim haber verdi?” diye sordu.
“Muhammed Mustafa geldi bize.

“Bize ‘Ali buraya gelecek’ dedi. ‘Sizi devin elinden alacak’ dedi.”

Ali oradan ayrılmış başka bir odaya gitti. Burada minare boyunda bir devin yattığını gördü.

Lanetli dev uykuya dalmış, horluyordu. İlk bakışta içinin ve dışının küfür ve kinle dolu olduğu anlaşıyordu.

Nefesi bir hisara, bir kale burcuna dokunsa yakacak denli sıcak çıkıyordu.

Başı kubbe, kolları çınar dalı gibiydi. Gözleri hamam külhanı gibi yanıyordu.

Ali, “Uyuyan dev öldürmek erlik, yavuz atı kazanmak dirlik değil” diye düşündü.

Devi uyandırmak için bir nara attı, fakat dev uyanmadı. Ali’nin narası devin canına kâr eylemedi.

Şah-ı Merdan bir kez daha nara attı. Bu kez dev uyandı, yerden kalkıp dikildi.

Dev Ali’ye sert sert bakıyor, dişlerini birbirine çakıyordu.

“Sen mi geldi ya Ali düşmânımız
Senin elinden yakıldı cânımız

“Sen kesmişsin bunca devler başını
Sen akıttın kamu devler kanunu”

“Hele ben varayım der idim anda sana
Seni kim verdi bunda bana”¹

Ali iyder “Bunda Hak verdi beni
Pare pare eylerim şimdi seni”

Ol dev iyder “Ya Ali seni yiyem
Dünyada Sünni Müslüman komayam”

Bunu dedi ol lain indi yere
Bin batman güzü getirdi kim ura

Kalkanın çevirdi Ali koluna
Allah adın çok getirdi diline

Bir güz vurdu Ali’yi alamadı
Neyleyip nidesini bilemedi

Ali iyder ol deve “Parmak getir
Tanrı’nın birliğine imân getir”

Ol dev iyder “Bin yaşadım dimedim
Ömrümde din kaygusun yimedim”

¹ Bu beyit basılı nüshalarda yoktur, yazmalardan ekledik.

“Sen mi geldin ey Ali, ey bizim düşmanımız!” dedi. “Senin elinden kılıldı bunca canımız.

“Sen kestin bunca devin başını, sen akıttın bütün devlerin kanını.

“Ben de gidip seni bulayım diyordum. Seni bana kim gönderdi buraya?”

Ali, “Beni buraya ulu Tanrı gönderdi!” dedi. “Şimdi seni parça parça edeceğim!”

Dev, “Ya Ali seni de yiyeceğim!” dedi. “Dünyada Sünni Müslüman bırakmayacağım!”

Lanetli dev bunu dedikten sonra yere eğildi, bin batman ağırlığındaki gürzünü, vurmak için eline aldı.

Diliyle sürekli Allah adını anan Ali, kalkanını koluna takarak savunmaya hazırlandı.

Dev bir gürz vurdu, Ali’yi alamadı. Karşı konulmaz vuruşunun Ali’yi etkilemediğini görünce ne yapacağını şaşırdı.

Allah’ın aslanı Ali deve, “Şehadet parmağını kaldır, Tanrı’nın birliğine iman getir!” dedi.

Dev, “Bin yaşadım, şimdiye kadar şehadet getirmediğim.” karşılığını verdi. “Ömrümde hiç din kaygısı çekmedim.”

Ali çün kim işitti bu sözleri
Kakımadan kana döndü gözleri

Zülfıkarı çaldı devin başına
Kesti başın geçti saray taşına

İki pare eyledi Ali devi
Çün dev öldü yıkıldı iblis evi

Ol Müslümanlar kamusu geldiler
Ol devin hazinesini aldılar

Aldılar ol hatunu derildiler
Cümlesi kapı dibine geldiler

Anlar iyder “Ya Ali biz nidelim¹
Bu kuyuya nice tedbir edelim

“Kuş değiliz kanat urup uçavuz
Deniz değil gemi ile geçevüz

“Yakın değil nerduvanla çıkavuz
Çare yokdur meger bunda duravuz”

Ali iyder “Himmetim tutun an
Kalmışlara padişa kılar yân”

Ali hâcet dileyüp elin açar
Kabul olup şol saat arşa geçer

¹ Basma nüshalarda metin kesildiği için hikâye tutarlı biçimde sonuçlanmıyordu. Buradan son beyte kadar olan bölümü yazma nüshalardan ekleyerek tamamladık.

Şah-ı Velayet bu sözleri duyunca öyle öfkelendi ki gözleri kan çanağına döndü.

Zülfıkar'ı devin başına öyle bir çaldı ki kılıç, başı kesmekle kalmayarak sarayın taşına saplandı.

Şah-ı Merdan bir vuruşla devî iki parça eyledi. Dev öldü, iblisin evi yerle bir oldu.

Odaya kapatılmış Müslümanlar kurtuldular, devin bütün hazinesini de aralarında paylaştılar.

Kesikbaş'ın hanununu da alarak, hep birlikte kapının önüne, kuyudan çıkış yerine geldiler.

Müslümanlar, "Ya Ali" dediler, "Biz ne yapacağız, bu kuyudan nasıl çıkacağız?"

"Kuş değiliz ki kanat çırpıp uçalım. Deniz değil ki gemi ile geçelim.

"Yakın değil ki merdiven dayayarak çıkalım. Çaremiz yoktur, belli ki biz burada kalacağız."

Şah-ı Velayet, "İçtenlikle duama kanılın." dedi, "Zor durumda kalanlara ulu Tanrı yardım eder."

Ali sonra elini açarak ulu Tanrı'ya dua etti. Duası o an Arş'a ulaşarak kabul edildi.

Secdeye varıp hâke sürdü yüzün
Kıyunun ağzında gördü kendi özün

Beş yüz Sünni Müslüman cümle bile
Hoş salavât verelim tekbir ile

Muştularlar Resul'e Ali gelir
Tanrı'nın aslanı şol veli gelir

Karşı çıkıp Ali'ye görüştüler
Sanasın kim şol saat buluştular

Dua kıldı Resul ol Kesikbaş'a
Key latif yiğit oldu ey paşa

Ol oğlancığı dev yemiş idi
Kupkuru sünüğünü komuş idi

Sübhân ana dahi can bağışladı
Dahi Pâdişâh bu lütfu işledi

Yâ İlahî ol Habib hürmetine
Sen ergür hâzırları murâdına

İşbu kıssa burada oldu tamâm
Mustafâ'nın rûhuna yüz bin selâm

Ebu Tûrab secdeye vararak yüzünü toprağa sürdü, bir anda kendini kuyunun ağzında buldu.

Beş yüz Sünni Müslüman da onunla birlikte çıkmışlardı yer-yüzüne. En güzel şekilde salavat verelim, tekbir getirelim.

Allah Resulü'ne Ali'nin geldiğini müjdelediler. "Tanrı'nın aslanı ve dostu geliyor," dediler.

Hep birlikte Ali'yi karşılamaya çıktılar, görüştüler. Sanki ilk kez buluşuyormuş gibi özlem içinde kucaklaştılar.

Allah Resulü, Kesikbaş için dua etti, yüce Tanrı onu güzel bir delikanlı hâline getirdi.

Kesikbaş ile eşinin devin yediği çocuklarından geriye kup-kuru bir kemik parçası kalmıştı.

Yüce Tanrı, Kesikbaş'a bir lütufta daha bulunarak oğluna da yeniden can bağışladı.

Allah'ım, o sevgilin Muhammed Mustafa hürmetine, bu hikâyeyi okuyanları da dileklerine kavuştur.

Bu hikâye burada oldu ~~namam~~, Muhammed Mustafa'nın ruhuna yüz bin selam.

**Hikâye-i İslâm-ı
Yahudi**



**Yahudi'nin Müslüman
Oluş Hikâyesi**

Mustafâ mevlidini yâd edelim
İşitenler cânını şâd edelim

Kim safâ verir işiten cânına
Ola kuvvet dinine imânına

Dinle imdi bir hikâyet edelim
Mevlidin sözüne andan gidelim

Ta bilesin kim mevlid ne imiş
Hürmeti hem mevlidin nice imiş

Şehr-i Bağdad'da var idi bir kişi
Gece gündüz hayır idi anın işi

Her rebiyülevvel ayı Mustafâ
Mevlidin eyler idi ol pür-safâ

Ol habibin yoluna komışdı baş
Çok yedirirdi aş ü ekmek türlü aş

Bir Yahudi var idi cânı anın
Ki adûsu idi İslâm ehlinin

Avreti dedi ana bir gün "Ey yâr
Ne acep iştir ki işler işbu câr

"Her rebiyülevvel ayı bu kişi
Hayır ediben yedirir türlü aş"

Ol Yahudi dedi ana "Ey nigâr
Bir nebisi vardır anın gülizâr

Önce Muhammed Mustafa'nın Mevlid'ini analım, okuyanların ruhunu şenlendirelim.

Mevlid, okuyanların, dinleyenlerin ruhuna neşe verir; dinini, imanını güçlendirir.

Dinle şimdi, bir hikâye anlatalım, mevlidin sözüne ondan sonra gelelim.

Aktaracağımız hikâye size Allah Resulü'nün doğumunu kutlamanın ne olduğunu, onun nasıl bir önem ve saygınlık taşıdığını anlatacaktır.

Bir zamanlar Bağdat'ta bir kişi yaşırdı. O, gece gündüz yalnız hayırlı işlerle uğraşırdı.

Her rebiyülevvel ayında Muhammed Mustafa'nın doğumunu kutlar, Mevlid'i şenlendirirdi.

O Sevgililer Sevgilisi'nin yoluna baş koymuştu. Mevlid günü insanlara ziyafetler çekerti.

Bu Peygamber sevdalısının Yahudi bir komşusu vardı. Bu Yahudi, tam bir Müslüman düşmanıydı.

Yahudi'nin karısı bir gün ona, "Sevgilim, bizim bu komşumuz ne acayip işler yapıyor böyle.

"Her rebiyülevvel ayında bu kişi, hayırlar yapıyor, ziyafetler veriyor! Neden?" dedi.

Yahudi karısına, "Ey sevgili" dedi, "onun gül yüzlü bir peygamberi vardır.

“Ahmed-i Muhtâr'durur anın adı
Cümle dilde söylenir anın adı

“İşbu ayın on ikisinde ey yâr
Hem düşenbe gecesi ol gülizâr

“Anasından doğdu ol bedr-i tamâm
Cümle âlem âfitâbı ol hümâm

“Anın için anda bayram eder ol
Her kişiye türlü in'âm ider ol”

Çün işitti hatun anın sözünü
Aklı gidip yavı kıldı cânını

Erdi ol vakit ana şevk-i Mustafâ
Doldu kalbi zevk ü şevkile safâ

Ol gece şevkile yattı ol nigâr
Gördü düşte ol Muhammed şemsi-vâr

Hâzır olmuş cümle ashâbı bile
Cümle âli cümle ahhâbı bile

Dedi hatun “Bu güzel yüzlü nigâr
Kimdürür yok buncaleyin gülizâr”

Dediler “Muhtâr-ı Muhammed budurur
Hem dahi Mahmûd ü Ahmed budurur”

Ol habibe şevkile virdi selâm
Hulkıla aldı selamın ol hümâm

“Onun adı Ahmed-i Muhtar’dır, bütün dillerde onun adı söylenir.

“Ey sevgili, o gül yüzlü, bu ayın on ikisinde, hem de pazartesi gecesi,

“O dolunay, cümle âlemin güneşi o kutlu kişi, anasından doğdu.

“Komşumuz, bu nedenle doğum gününde bayram eder; bu nedenle insanlara türlü iyilikler eder.”

Kadın kocasının bu sözlerini duyunca, aklı başından gitti, canını yitirdi.

O an içine Muhammed Mustafa’yı tanıma isteği doğdu; kalbi zevk, istek ve neşeyle doldu.

Kadın o gece bu neşeyle yattı. Düşünde güneş gibi o Muhammed’i gördü.

Âlemlere rahmet Peygamber’in çevresini bütün ailesi, yakın dostları ve sahabeleri sarmıştı.

Kadın, “Bu güzel yüzlü sevgili de kimdir?” dedi. “Böyle bir gül yüzlü yoktur dünyada.”

Dediler: “İşte Muhammed Muhtar budur. Hem de bu Mahmud ve Ahmed’dir.”

Kadın Sevgili’ye şevkle selam verdi. Sevgili de bu selama en güzel şekilde karşılık verdi.

“Ya Resulallah” dedi söyledi ol
Lutfile “Lebbeyk” dedi ana Resul

Ağlayıben ol nigâr âh eyledi
“Ben sana kemter karavaşam” dedi

“Bana lebbeyk demeye nedir sebep
Ey letâfet ma’deni kân-ı edep”

Dedi ana ol şefiü'l-müznibîn
Ol habib ol rahmeten lil-âlemîn

“Şevkile anıp ululadın beni
Bil kabul etti seni de ol Gani

“Sana imân hil'atin verdi Ahad
Sen benimle olusersin tâ ebed”

Ana imân telkin etti ol Resul
Sıdkıla imâna geldi anda ol

Uykusundan uyanıp âh eyledi
“Nezrim olsun Mustafâ'ya hep” dedi

Erine dedi bu gece gördüğün
Bildi hâtunu Resul'e erdiğin

Dedi “Gördüm bu gece sen gördüğün
Hâk-i pâyine yüzünü sürdüğün

“Âşık oldum ben de ana cânile
Doldu gönlüm nûrile imânile

Kadın “Ya Resulallah!” diye seslendi; Allah Resulü büyük bir lütufla, “Buyurun efendim!” dedi.

Kadın ağlayarak ah eyledi, “Ben senin değersiz bir köle-nim.” dedi.

“Ey incelikler ocağı, edep kaynağı, bana ‘Buyurun efendim’ demenizin sebebi nedir?”

O günahkârların arındırıcısı, o âlemlere rahmet Sevgililer Sevgilisi kadına cevap verdi:

“Sen beni şevk ile anarak ululadın; bil ki yüceler yücesi Tanrı da seni kabul etti.

“Tek olan yüce Tanrı sana iman kaftanını giydirdi, sen artık sonsuza değin benimle birlikte olacaksın.”

Allah Resulü, kadına imanın esaslarını öğretti, o da o anda içten bir bağlılıkla imana geldi.

Kadın uykusundan uyanınca ah eyledi, “Her şeyim Muhammed Mustafa’ya adağım olsun!” dedi.

Kadın kocasına, o gece gördüğü rüyayı anlattı. Kocas, karısının Allah Resulü’ne iman ettiğini anladı.

“Ben de” dedi, “bu gece gördüm senin gördüğünü, Allah Resulü’nün ayak toprağına yüzünü sürdüğünü.

“Ben de candan âşık oldum o Sevgililer Sevgilisi’ne; gön-lüm nurla, imanla doldu.

“Ol Resul’e biz uyalım cânile
Yoluna cânı koyalım aşkile

“Hem dahi Hakk’a itaat edelim
Mevlid okumağı âdet edelim”

Durdu anlar ahdi üzre ber-karâr
Eylediler din-i İslâm’ı âşikâr

Mevlide ettikleriçün hürmeti
Onlara verildi imân hil’atı

Ger dilersen sen de izzet bulasın
Mevlide cânile izzet kılasın

Ger dilersiz bulasız âli makâm
Aşkıla de es-salâtü ves-selâm

“Biz o iki cihan güneşi Resul’e canı gönülden uyalım, canımızı aşkla yoluna koyalım.

“Hem de yüceler yücesi Allah’a boyun eğelim. Bundan böyle de Mevlid okumayı, okutmayı âdet edelim.”

Yahudi karı-koca bu sözlerinde durdular, Müslüman olduklarını da dünyaya duyurdular.

Mevlide gösterdikleri bu saygı nedeniyle onlara iki dünyada da mutluluk kaynağı iman kaftanı giydirildi.

Eğer siz de onlar gibi yücelik bulmayı diliyorsanız Mevlid’i candan yüceltmelisiniz.

Eğer siz de yüce makamlara ulaşmak diliyorsanız Allah Resulü’ne aşkla getirin salat ve selam.

Hikâye-i Deve



Deve Hikâyesi

Çün şikâyet kıldı işinden deve
Mustafâ'dan oldu derdine devâ

Mu'cizatı şevk ile dinlen gelin
Her birinde size hisse var bilin

Şöyle bir gün Cuma eyyâmında
Sabah vaktinde değil akşamında

Zarlık geldi kapıdan içeru
Mustafâ dedi Ali'ye "Dur uru

"Kapıda mazluma benzer zar eden
Zulmü ana sorgıl neden erdi neden"

Çıktı kapıya Aliyyü'l-Murtazâ
Gördü kim bu zari kılan bir deve

Dedi "N'oldun ey mübarek bu keder
Güç mü gördün seni kim döver söver"

"Hak Resulüne dilerem söyleyem
Ne ise hâlim ana şerh eyleyem"¹

Çıktı Ahmed yanınca dört imâm
Şu'le verir gün gibi ol bedr-i tâm

Dedi kim "Ya Mustafâ zulm ettiler
Dinle ey sultan-ı âlem nittiler

"Ol Eba Mes'ûd benim çün mâlikim
Yolda idim hem ağır idi yüküm

¹ Burada olayın akışını tamamlamak için basılı metinlerde bulunmayan iki beyit yazmalardan eklendi.

Bu hikâye, bir deve işinden şikâyet edişi üzerine Muhammed Mustafa onun derdine deva oluşunu anlatıyor.

Gelin, bu mucizeyi can kulağıyla dinleyin, her sözünde sizin için bir ders olduğunu aklınızdan çıkarmayın.

Bir cuma günüydü, sabah vaktinde değil, akşamundaydı,

Bir inleme geldi mescidin kapısından içeri, âlemlere rahmet Muhammed, Allah'ın aslanı Ali'ye, "Kalk yürü!" dedi.

"Zulme uğramış birine benziyor kapıda inleyen, ona uğradığı zulmü ve nedenini sor!"

Aliyyü'l-Murtaza kalktı, kapıya çıktı, inleyenin bir deve olduğunu gördü.

"Ey mübarek, sana ne oldu?" dedi. "Bu üzüntünün nedeni nedir? Şiddet mi gördün? Seni dövdüler mi, yoksa sövdüler mi sana?"

Deve, "Derdimi Allah Resulü'ne söylemek dilerim!" dedi. "Hâlimi ona açıklamak isterim."

Ahmed-i Muhtar, yanında dört imamla dışarı çıktı. O dolunay, güneş gibi aydınlatıyordu her yanı.

Deve, "Ya Mustafa!" dedi, "Bana zulmettiler. Ey âlemlerin sultanı, bana ne yaptıklarını dinle.

"Benim sahibim Ebu Mesud'dur. Yolda idim. Yüküm de ağırdı.

“Balçık idi yol düştüm tayranıp
Kullan döğdü beni artan inip

“Her biri benden ana kıldı gile
Yük iletmez dediler bu menzile

“Dedi ol kim ‘Alın anın yalının
Dahi andan sonra gözün¹ kalının²

“Yem vermen taşra bırakın anı
İrte boğazlan kürün andan kanı

“Bari dedim ol Habib’e varayım
Kamu dertlere tabibe varayım

“Kim boğazlar ol boğazlarsa beni
Yoluna kurban ideyim bu cânı

“Etimi yağımı mü’minler yesin
Ni’metine ol Hakk’ın şükr eylesin

“Hakkımı al çünkü âdilsin bugün
Kavl-i Allah birle âmilsin bugün”

Mustafâ vardı evine ıssının
Ta ki ala hakkını ol miskinini

“Ya Eba Mes’ud” dedi kim “neyledin
Niçin bu miskine sen zulüm eyledin?”

¹ Diğer bir nüshada: görün.

² Bu beyitten açık bir anlam çıkmıyor. Bağlama uygun biçimde anlamlandırmaya çalıştık.

“Yol çamurdu. Ayağım kaydı, düştüm. Köleleri attan inip beni dövdüler.

“Her biri beni Ebu Mesud’a şikâyet etti. ‘Hiçbir yere yük taşıyamaz bu’ dediler.

“Ebu Mesud, ‘Onun örtüsünü alın, sonra iplerini çözün,

“Yem vermeyin, dışarı bırakın. Sonra da boğazlayın akı-tın kanını!’ dedi.

“Bari dedim, Tanrı sevgilisine varayım, o bütün dertlerin dermanına varayım.

“Boğazlarsa O beni, başka kim boğazlayabilir? Onun yoluna kurban edeyim canımı.

“Etimi yağımı bari müminler yesinler, ulu Tanrı’nın nime-tine onlar şükreylesinler.

“Mademki âdilsin, mademki Allah’ın sözüyle hareket ediyorsun, sahibimden bugün hakkımı al.”

Âlemlere rahmet Mustafa, bu zavallı devenin hakkını almak için Ebu Mesud’un evine vardı.

“Ya Ebu Mesud!” dedi, “Sen ne yaptın? Bu zavallı deveye neden zulmettin?”

Dedi "Devermdir ne dilersem edem
Öldürem dövem sövem ya terk edem"

Dedi "Alsam hakkını olmaz gerek
Hâkime iş yok adilden yeğrek"

Dedi "Sana kim dedi bu işleri
Kim kılarısin bana bu teşvişleri?"

Dedi "Zulmettiğin deve dedi
Döğdü söğdü komadı eve dedi"

Dedi "Ya Ahmed ne dersen ideyim
Söylesin gelsin deve işiteyim"

Deveye Ahmed işâret eyledi
Ol deve gör kim ne sözler söyledi

Deve geldi ortaya kıldı kıyam
Hoş diliyle Ahmed'e verdi selam

Dedi "Ol Hak birdürür ben bilürem
Cân u gönüldeñ şehâdet kıluram

"Ya Muhammed hakkımı bunlardan al
Kâfire hakkımı kılmazam helâl"

Devesinden çün işitti bu sözü
Ol Eba Mes'ud yere urdu yüzü

Ahmed'in karşısına el bağladı
Âh edip zari zari ağladı

Ebu Mesud, “Deve benimdir” dedi. “Ne dilersem yaparım. Öldürürüm, döverim, söverim, istersem salıveririm.”

Mustafa, “Devenin hakkını alırsam bunlara gerek kalmaz, hâkimin adaletten güzel işi yoktur.”

Ebu Mesud, “Sana bütün bu işleri kim anlattı?” dedi. “Ki böyle benim işlerime karışyorsun?”

Muhammed Mustafa, “Zulmettiğin deve anlattı!” dedi. “Dövdü, sövdü, eve bırakmadı, dedi.” cevabını verdi.

Ebu Mesud, “Ya Ahmed, ne diyorsan yapayım!” dedi. “Yalnız deve gelsin, burada konuşsun, ben de duyayım!”

Evrenin övüncü Ahmed, deveye işaret eyledi. Gör ki o deve ne sözler söyledi.

Deve geldi, ortaya dikildi. Önce güzel bir dille Ahmed’e selam verdi.

“O Hak birdir!” dedi, “Ben bilirim. Buna can ü gönülden tanıklık ederim.”

“Ya Muhammed! Hakkımı al bunlardan, kâfire hakkımı helal etmem ben.”

Devesinden bu sözleri işiten Ebu Mesud, yere kapandı.

Allah Resulü’nün karşısında el bağladı. Ah eyledi, hüngür hüngür ağladı.

Geldi imâna getirdi parmağın
Dedi "Hak birdir Resulü yakîn"

Deveyi andan Resul aldı sarın
Dedi hem "Kimse buna yük urmasın

"Kim bunu bağlayuben yem vere
Cennete benim ile bile gire"

Gezer idi otağında ol bil
Ta gelince Cuma günü şöyle bil

Ol içmezdi su yemezdi yem
Gözler idi na'ra vururdu dilim

Sabah vakti Mustafâ kapısına
Erişirdi Mustafâ tapısına

Na'ra ururdu bakardı yüzüne
Kulağın ururdu şirin sözüne

Ta şuna dek Mustafâ nakl eyledi
Ol deve gör kim ne işler işledi

Âdet üzre geldi yine hizmete
Bilmedi kim düşe idi mihnete

Gördi mescidin içi ederler zari
Âh edib anarlar ol Peygamber'i

Dedi ashâb "Ey mübarek canavar
Gitdi ma'sukun yürü işine var"

İmana geldi, şهادet parmağını kaldırdı, “Allah birdir, sen de Resulüsün.” dedi.

Allah Resulü deveyi ondan satın aldı. “Artık kimse buna yük vurmasın!” dedi.

“Kim bunun bağlayarak yemini verirse benimle birlikte cennete girer.”

Deve, ondan sonra cuma gününe kadar her gün otlağında özgürce gezmeye, otlamaya başladı.

Cuma günü gelince, su içmez, ot yemezdi. Sabahı gözlerdi, sabah olunca nara atardı.

Sabah vakti Allah Resulü’nün kapısına gelir, o Sevgililer Sevgilisi’nin huzuruna çıkardı.

Nara atar, bakardı Muhammed Mustafa’nın yüzüne, kulağını tutardı şirin sözüne.

Muhammed Mustafa sonsuzluk yurduna göçene kadar böyle sürdü. Göçünce, gör ki o deve ne işler işledi.

Bir gün, âdeti üzere yine hizmete geldi. Fakat nasıl bir derde düşeceğini bilmiyordu.

Baktı ki mescidin içinde insanlar ağlıyor, ah edip Peygamber’i anıyorlar.

Sahabeler, “Ey mübarek hayvan, sevgilin gitti, yürü, sen de işine git!” dediler.

Çünkü deve gördü ol dem bu işi
Yere döve döve deldi ol başı

Şol kadar dövdü eşiğe başını
Kana gark eyledi eşiğin taşını

Pâre pâre eyledi başını hemân¹
Mustafâ yolunda teslim etti cân

Fâtıma Harun ana kıldı kefen
Defn kıldı dedi ki bu işi gören

“Çün deve nefsini kurbân eyledi
Hak teâlâ gör ne ihsân eyledi”

Raviler aydur ki ol deve
Yarın anda giriser baki eve

Lutf ile Hak anı toylayiser
Cennetin çayırlarını yiyiser

Sen dahi nefsin kılar isen fedâ
Göstere yarın cemâlini Hudâ

Âkil isen ey birâder sen dahi
Hakk’a döngil dünyâdan usan dahi

Eğlenecek yer değildir bu vatan
Hisse al gel beri bu kıssadan

¹ Bu beyitten başlayarak toplam on dört beyit yazma nüshalardan eklenmiştir.

Deve, bu işi görüp durumu anlayınca, yere vura vura başını yardı.

Deve başını eşiğe o kadar vurdu ki eşiğin taşını kana boğdu.

Deve vura vura başını parça parça etti, Muhammed Mustafa yolunda canını feda eyledi.

Hazreti Fatıma ona bir kefen hazırladı, sonra da defnetti. Bu işi gören biri şöyle dedi:

“Deve kendini kurban edince, gör ki yüce Tanrı ona ne ih-san eyledi!”

Hikâyeyi anlatanlar, o devenin kıyametten sonra cennete gireceğini söylerler.

Ulu Tanrı, lütfuyla ona ziyafet çekecek, kutlu deve cennetin çayırlarıyla beslenecektir.

Eğer sen de kendini Hak yolunda feda edersen yarın yüce Tanrı sana cemalini gösterecektir.

Ey kardeş, akıllıysan sen de dünyaya sırt çevir artık, yüzünü Allah’a çevir.

Bu dünya sonsuza kadar kalınacak bir yer değildir. Beri gel, bu hikâyeden bir ders çıkar.

HİKÂYE-İ MEVLİDİ'N-NEBİ

Cuma gün mü'minlerin bayrâmıdır
Ol Hakk'ın mü'minlere in'âmıdır

Sâhibidir ol günün mahbûb-i Hak
Mustafâ mahbub-i Hak'tır doğru bak

Ahmed'i varıp ziyaret eylegil
Yani ruhuna salavât söylegil

Bil salavâtın ziyârettir ana
Bu işâret hoş beşârettir sana

Mustafâ sözün icâbet eylegil
Zikr-i Hakk'ın cân u dilden söylegil

Mu'cizât-ı Mustafâ'dır işbu kâr
Nice yüz bin bunculayın dahi var

Haşre dek ger denilirse bu kelâm
Nice haşrola bu olmaya tamâm

Ger dilersiz bulasız oddan necât
Aşkıla derdile eydün es-salât



Cuma günü müminlerin bayramıdır. Yüce Tanrı'nın müminlere bir nimeti, armağanıdır.

Allah'ın sevgilisi o günün sahibidir. Allah'ın sevgilisi de Muhammed Mustafa'dır, doğru bak.

Gidip evrenin övüncü Ahmed'i ziyaret eyle, yani ruhuna salavat söyle.

Bil ki salavatın onu ziyaret etmektir. Bu işaret aynı zamanda güzel bir müjdedir sana.

Muhammed Mustafa'nın sözüne icabet eyle, can ü gönül-den ulu Tanrı'nın zikrini söyle.

İşte bu olay Muhammed Mustafa'nın mucizelerindendir. Daha bunun gibi nice yüz bin mucizesi vardır.

Kıyamete kadar eğer bu mucizeler anlatılsa insanlar dirilir, toplanır da yine de sonu gelmez.

Eğer cehennem ateşinden kurtulmayı istiyorsanız Sevgililer Sevgilisi Muhammed Mustafa'ya aşkla ve dertle salavat ve selam edin.



BÜYÜYENAY KİTAPLIĞI

Düşünce

Yüce Hedefler Kitabı
Mâverî

Bergamalı Ahmed Cevdet Efendi'den

Ahlâk Eğitimi/Tehzîbü'l-Ahlâk
İbn-i Miskeveyh

Hayat Nedir?
Mehmed Ali Aynî

Ahlâk Dersleri
Mehmed Ali Aynî

Hiz. Ali'den Hikmetli Sözler
Makâlât-ı Hikemiyye
İbrahim Edhem Girdî

Sicilya Cevapları / İbn Seb'in
Çeviren: Şerafeddin Yalrkaya

Hayy bin Yakzan -Keşifler-
İbn Sina

İbn Sina Kitabı
Şerafettin Yalrkaya

Araştırma - İnceleme

Kitap / Necib Asım

Nasreddin Hoca Lâtifeleri
Letâif-i Nasreddin Hoca
Seyyid Burhaneddin Çelebi

Hankahlar Tarihi
Muhsin Keyanî

Taşlıcalı Yahya Beğ'in
Şehzâde Mustafa Mersiyesi
yahut Kanunî Hicviyesi
Ahmet Atilla Şentürk

Edebiyat

Ferec Ba'de's-Şidde Hikâyeleri
Güçlükten Kolaylığa Kederden Sevince

Süheyfî'den Duyulmadık Hikâyeler
Süheyfî Ahmed İbnî Hemdem

Pendnâme
Diyyarbekîrî Ahmed Mürşîdî

Rind ile Zâhid-Sihhat ile Maraz
Fuzûlî

Râznâme - Sırlar Kitabı
Gülşenî-i Sarûhânî

Yedi Sûret/Heft Peyker,
Gencell Nizâmî

Salâmân ve Absâl / Lâmi'î Çelebi
Kâmilü'l-Kelâm

A'mâk-ı Hayâl -Râc'ânın Hâtıraları-
Filîbell Ahmed Hılmî

Örnek Metinler
Osmanlı Türkçesi ve Eski Türk
Edebiyatı Dersleri İçin
Mücahit Kaçar

Rüzgârın Söyledikleri
Hikâye-i Şabur Çelebi

Kahraman Katil
Tercüme-i Kahraman Katil

Eskilerden Birkaç Şair
-Kudemâdan Birkaç Şair-
Recâî-zâde Mahmud Ekrem

Kültürler Kavşağında
Edebiyat ve Hikmet
-Arap, Fars ve Batı Edebiyatından Tercüme-
Muallim Naci

Delillerin Aynası
Mir'ât-ı Cünûn
Yenişehirli Avnî

Çağdaş Edebiyat

**Yağ Sevgili Yürek
Kamil Doruk**

**Sen de Rivayet Etsen... -Rüya Roman-
Yurdağül Mehmedoğlu**

**Sil Pasını Gönlünün
Kâmil Doruk**

Tasavvuf

**Çıktım Erik Dalına
Niyazi Mısri-İsmail Hakkı Bursevî-Şeyhzâde**

**Âlîmlerin Zorkukdan ve Erenlerin Edepleri
Sellm Divane el-Kırmî**

**Sohbetnâme/Biatnâme/Devre-i Arşıyye
Sunullah Gaybî**

**Mesnevî'nin Ruhu
İsmail Hakkı Bursevî**

**Ubeydiye Risalesi / Dar Geçitleri Aşmak
Ali Behcet Efendi**

**Damla ve Deniz
H. Rahmi Yananlı**

**Keşif Günlüğü / Vâkıât
Hüseyin Vassaf**

**Noktatü'l Beyan / Noktanın Sırrı
Muhammed Nûrû'l-Arabî**

**Şeyh-i Ekber'i Niçin Severim?
Mehmed Ali Aynî**

**Ariflerin Delili...
Burhanü'l-Ârifin ve Necâtü'l-Gafilin
Sellm Divane el-Kırmî**

**Risaleler-Hakikat ve İnsan
Muhammed Nûrû'l-Arabî**

**Pendnâme-i Attâr Şerhi
Mehmed Murad Nakşibendî**

Çalab'ım Bir Şâr Yaratmış
Şerh-i Rûmuzât-ı Hacı Bayram Veli
İsmail Hakkı Bursevî

Rufâî Hikmetleri / Hikemü'r-Rufâîyye
Muallım Naci

Nefsin Şehirleri / Risâle-i Mahbûb
Muhammed Sâdık

Şeyh Bedreddin
Vâridat Tercümesi ve Şerhi
Musa Kazım Efendi ve
Muhammed Nûr'ül Arabî'den

Yol Ahlâkı
Âdâbü'l-Mürîdîn
Ebu'n-Necîb Sühreverdî

İyllerin Dalgalı Denizlerden Çıkardığı İnciler
Cevâhirü'l-Ebrâr min Envâc-ı Bihâr
-Yesevîlik Âdâbı ve Menâkıbnâmesi-
Hazînî

İslâm Sûfîleri
The Mystics Of Islam
Reynold A. Nicholson

Psikoloji

Yüzler Hali Söyler
Risâle-i Kiyâset-i Firâset / İlîm-i Firâset
Mustafa bin Bâfî

İletişim

Konuşma Adabı-Âdâb-ı Makâl

Sanat

Menakıb-ı Hünerveran
Hattatların ve Kitap Sanatçılarının Destanları
Gelibolulu Mustafa Âlî

Siyasetnâme

**es-Siyasetül Medeniyye veya Mabâd'ül-Mevcudât
Farabî**

**Tuhfetü'l-Ümerâ ve Minhatü'l-Vüzerâ
Siyaset Ahlâkî
Abdüsselâm el-Amasî**

**Adaletin Aydınlığında / Gurretü'l Beyzâ
İbn-i Firûz**

**Büyüklerin Hazinesi Âlimlerin Mînenk Taşı
Kenzü'l-Küberâ ve Mehekkü'l-Ulemâ
Şeyhoğlu Mustafa**

**Siyaset Stratejileri
Nehcü's-Sülûk fî Siyâsetü'l-Mülûk
Ebu'n-Necîb Şeyzerî**

**Hükümdarlar Bahçesi / Gülşen-i Mülûk
Fîr Mehmed Za'îfî**

**Aristoteles'ten
Savaş Adabı ve Ahlâkî
Âdâb-ı Harb ve Üslûb-u Ceng**

**Devletin Ölümsüzlük İksiri
Sülvânü'l-Mutâ' fî Udvânî'l-Etbâ'
İbn Zafer**

Tarih

**Âlimler ve Sanatkârlar
Ahmed Refik**

**Meşhur Osmanlı Kumandanları
Ahmed Refik**

Hatırat

**Matbuat Âlemindeki Hayatım
İstiklal Mahkemesi Hatıraları
Tâhîrû'l-Mevlevî**

Biyografi

**Büyük Göçmen Kuş
Yahya Kemal Beyatlı
Âlim Kahraman**

**Bursalı İsmail Hakkı
Mehmed Ali Aynî**

Çocuk

**Çocuklara Hayat Bilgisi
Terbiyetü'l-Etfal Risalesi
Edhem İbrahim Paşa**

Ve...

**Varlığın Sevinci
Âlemlere Rahmet
Hazret-i Muhammed Çocukluğu ve Gençliği
H. Rahmî Yananlı**

**Nûr-nâme / Varlığın İncisi
Cafer İyânî Bey**

**Peygamberimizin Gazâlan
Gazavât-ı Cefle-i Peygamberî
Ahmed Refik**

Hikâye-i Mevlidi'n-Nebi

Mevlid Hikâyeleri

Hazırlayan: N. Ahmet Özalp

Mevlid Hikâyeleri-Hikâye-i Mevlidi'n-Nebi yüzyıllar boyunca ülkemizde Kur'an'dan sonra en çok okunan kitaptır. Eski yazımızla çok sayıdaki baskısının olması bunun açık bir göstergesidir. Harf devriminden sonra bile kitabın baskıları -elbette kaçak olarak- sürmüş ve bunlar en uzak dağ köylerine kadar ulaşmıştır.

Mevlid Hikâyeleri'nin çok okunmasının ve çok sevilmesinin birçok nedeni sayılabilir. Ama bir tanesi hepsinin üstünde yer alır. O da bu metinlerin özünün, halkımızın özüyle aynı olmasıdır. Metinlerin özünü sınırsız bir Allah ve Peygamber aşkı oluşturur. Bu aşk, halkımızın da mayasıdır. Bugün bile, her şeye karşın bu aşk, halkımızın kimlik ve kişiliğinin en baskın ögesidir.

Mevlid Hikâyeleri'nin uzun zamanlardan sonra yeniden yayımının, özellikle gençlerimiz ve aydınlarımız açısından heyecan verici bir buluşmaya neden olacağını umuyoruz.



Büyüyenay: 69



ISBN 978-605-5166-46-5



buyuyenay.com.tr